

Kvalt 18.6.2018

Liite nro 7.

KIVIJÄRVEN KUNTA
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017

Kivijärven kunnan toimintakertomus 2017

Versio 197

Y:\TOIMINTAKERTOMUKSET\Toimintakertomus_2017.docx

1	KUNNAN ORGANISAATIO.....	4
	HALLINTO-ORGANISAATIO	4
	TOIMINTAORGANISAATIO	6
2	Tulos- ja rahoituslaskelma ja niiden tunnusluvut.....	7
2.1	TASETARKASTELU	10
2.2	KONSERNIRAKENNE.....	12
3	TULOKSEN KÄSITTELY	17
4	YLEISKATSAUS	18
4.1	Kivijärven väestökehitys	18
4.2	Työllisyys Kivijärvellä.....	19
4.4	Konserni.....	22
4.5	Sisäinen valvonta.....	22
5	TALOUSKATSAUS	24
5.1	Tulokehitys	24
5.2	Menokehitys	24
5.3	Investoinnit.....	24
5.4	Rahoitus.....	25
5.6	Talouden tasapainotus	25
5.7	Talousarvion sitovuus.....	26
5.8	Toteutumisen seuranta ja raportointi	26
6	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	27
6.1	HALLINTO- JA ELINKEINO-OSASTO	28
	100 YLEISHALLINTO	29
	120 YRITYS- JA ELINKEINO	31
	130 TIETOHALLINTO	33
	140 LASKUTETTAVAT	35
6.2	SOSIAALI JA TERVEYS	36
6.3	SIVISTYSOSASTO	39
	300 SIVISTYSHALLINTO	40
	310 VARHAISKASVATUS	42
	330 PERUSKOULUTUS.....	44
	340 MUU KOULUTUS.....	47
	350 KIRJASTOTOIMI	49
	360 KULTTUURITOIMI.....	52
	037 VAPAA-AIKATOIMI	55
6.4	TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	59

400	TEKNINEN HALLINTO	60
410	KAAVOITUS	62
420	YMPÄRISTÖNSUOJELU JA RAKENNUSVALVONTA	64
430	LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET	66
440	PALOTOIMI	68
450	KIINTEISTÖTOIMI	70
460	VARASTO JA RUOKAHUOLTO	72
470	INFRA-TUKIPALVELUT	74
7	Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	76
7.1	Käyttötalous toteutumisvertailu, menot	77
7.2	Käyttötalous toteutumisvertailu, tulot	78
7.3	Käyttötalouden toteutumisvertailu, sisäiset menot	79
7.4	Käyttötalouden toteutumisvertailu, sisäiset tulot	80
7.5	Verotulojen ja valtionosuuksien toteutumisvertailu	81
7.6	Investointien toteutumisvertailu, menot	82
7.7	Investointien toteutumisvertailu, tulot	83
7.8	Rahoituslaskelman toteutumisvertailu	84
7.9	Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta	85
8	Tilinpäätöslaskelmat	86
8.1	TILINPÄÄTÖKSEN laatimista KOSKEVAT LIITETIEDOT	95
8.2	VESIHUOLTOLAITOS	109
8.3	LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA	113
8.4	LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA	114
9	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	115

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kivijärvi toimi kertomusvuonna seudullisen johtoryhmän puheenjohtajakuntana tilanteessa, jossa maa-seudun kehittyisyhdistys Viisari ry. oli yhdessä kuntien kanssa palkannut seutukoordinaattorin seudullisen työskentelyn tueksi valmistelemaan seutujohtoryhmän käsiteltäväksi tulevia kehittämishankkeiden lausuntoja ja muita ajankohtaisia seudullisia asioita. Työskentelyn alussa keskityttiin edellisenä vuonna seutuedustajiston hyväksymän seutustrategian täytäntöönpanoon selvittäen, mitkä strategian kohdat olivat vailla toimenpiteitä ja mitkä kohdat olivat jo toimenpiteiden kohteena. Yleisenä huomiona todettiin, että kehittämissuhteiden suorittama yritystoiminnan dynaaminen kehittäminen oli jo kattavasti toimenpiteiden kohteena. Oppilaitokset havaitsivat joukon osaamisen kehittämiskohteita kun taas kuntien vastuulle kuuluva elinkeinon kehittämiseksi pohjan luovan infra oli eniten lisähuomion tarpeessa. Seutujohtoryhmä kävi tutustumassa Sastamalassa oppilaitoksen ja yritysten läheiseen yhteistyöhön työvoiman kohtaanto -ongelman ratkaisemiseksi, joista kokemuksista päätettiin ottaa oppia.

Kertomusvuonna tuli kesäkuun alusta voimaan uusi kuntalaki, jossa siirryttiin yhden kunnallisen säännön malliin, jossa hallintosääntöön sisältyy kattavasti kunnan itsensä vahvistama normisto. Hallintosääntö on nyt kattavampi ja tarkempi sisältäen yleensäkin enemmän informaatiota voimassa olevasta kuntaa koskevasta kunnallisoikeudesta. Uuden kuntalain nojalla hyväksyttiin myös konserniohjeet.

Terveystieteiden 12 § mukaisesti kuntien on hyväksyttävä kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomus. Valtuuston hyväksymässä hyvinvointisuunnitelmassa asetettiin paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden sekä hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet.

Kansallisen palveluarkkitehtuurin KaPa-hankkeessa laadittiin Suomi.fi-portaaliin kunnan tarjoamien palvelujen palvelukuvaukset ja otettiin järjestelmän työkaluja käyttöön. Arkkitehtuurin tarkoituksena on valtakunnallisesti siirtyä julkishallinnon sähköisiin palveluihin.

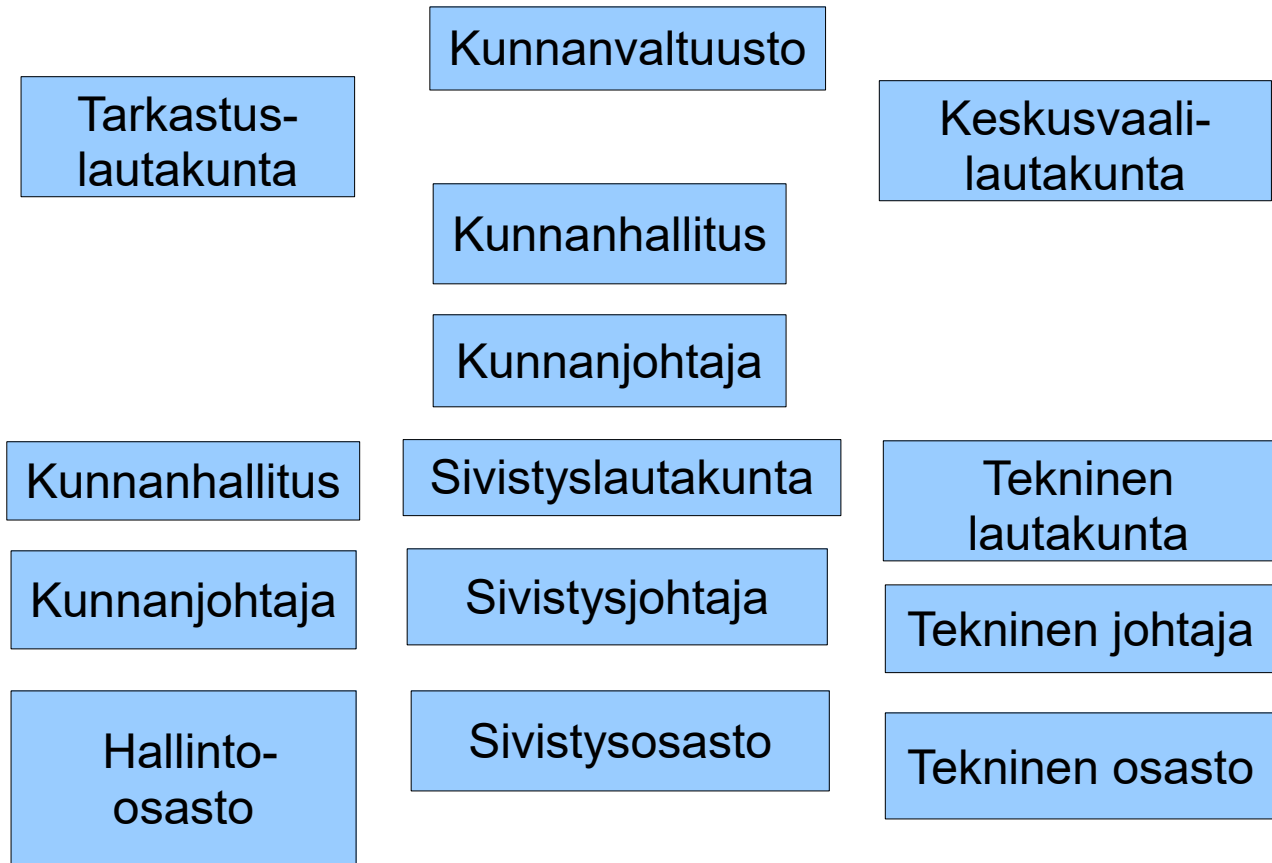
Voimaan tuleva Euroopan unionin tietosuojalaki muuttaa tiedonhallintaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä käytäntöjä syvällisesti koko yhteiskunnassa. Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy palkkasi määräaikaisten tietosuojavastaavan, joka toimii myös omistajakuntiensa tietosuojavastaavana kahden vuoden projektiajan, minkä kuluessa laaditaan seutukunnan tietosuojalaki- ja tietoturvapoliittiset asetukset edellyttämien mukaisiksi ja tehdään muutkin asetusten edellyttämät toimenpiteet.

Jotta paikkakunta voisi kehittyä kaupungiksi, tulee siitä ensin kehittyä henkisesti ilmapiiriltään kaupunki kerätäkseen lisää asukkaita piiriinsä. Kuntakeskukseen on kehittymässä taajamakortteli, jossa on monipuoliset liike-elämän, kulttuurin ja hallinnon palvelut. Torin ja koulun tienoille kehittyy paikkakunnan kulttuurista olemusta viestivä alue, joista yhtenä ensimmäisistä on toteutettu kantatiehen rajoittuva muraali eli seinämaalaukset. Nuorisoneuvosto on myös tehnyt esityksensä Sanilan kiinteistöihin liittyvän alueen kehittämiseksi. Tulevaisuudessa tienoolla voi nauttia enenevässä määrin taajamaympäristöstä hyödyntäen luonnostaan rikkaan Kivijärven tarjoamia luontaisia vahvuuksia.

1 KUNNAN ORGANISAATIO

HALLINTO-ORGANISAATIO

KUNNANVALTUUSTO

Alkuvuonna 2017 kunnanvaltuustossa oli 17 jäsentä ja sen poliittinen jakauma oli seuraava:

Suomen Keskusta	11 valtuutettua
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	4 valtuutettua
Kansallinen kokoomus	1 valtuutettu
Perussuomalaiset	1 valtuutettu

Puheenjohtaja	Eeva-Liisa Tobiasson, Keskusta
I varapuheenjohtaja	Olavi Hakkarainen, Keskusta
II varapuheenjohtaja	Antti Urpilainen, SDP

1.6.2017 alkaen kunnanvaltuustossa on 15 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

Suomen Keskusta	9 valtuutettua
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	4 valtuutettua
Kansallinen kokoomus	2 valtuutettua

Puheenjohtaja	Eeva-Liisa Tobiasson, Keskusta
I varapuheenjohtaja	Jussi Korpi, Keskusta
II varapuheenjohtaja	Antti Urpilainen, SDP

KUNNANHALLITUS

Alkuvuodesta 2017 kunnanhallituksessa oli 7 jäsentä ja sen poliittinen jakauma oli seuraava:

Suomen Keskusta	5 jäsentä
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	2 jäsentä

Puheenjohtaja	Erkki Leppänen, Keskusta
I varapuheenjohtaja	Asko Kauppinen, Keskusta
II varapuheenjohtaja	Risto Holm, SDP

1.6.2017 alkaen kunnanhallituksessa oli 7 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

Puheenjohtaja	Erkki Leppänen, Keskusta
I varapuheenjohtaja	Risto Holm, SDP
II varapuheenjohtaja	Kari Holm, Kokoomus

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja Pekka Helppikangas.

LAUTAKUNNAT

Lautakuntien puheenjohtajat ja esittelijät

Sivistyslautakunta	Puheenjohtaja	Maire Hautanen (Keskusta) 1.6.2017 alk. Riitta Sarén (Keskusta)
	I Varapuheenjohtaja	Risto Holm (SDP) 1.6.2017 alk. Risto Oinonen (SDP)
	II Varapuheenjohtaja	1.6.2017 alk. Maire Hautanen (Keskusta)
	Esittelijä	Vesa Wilkko, siv.joht. (sij. päätt.23.3.2017), Hanna-Kaisa Pekkarinen, sivistysjohtaja (24.3.2017 alk.)
Tekninen lautakunta	Puheenjohtaja	Erja Moisio (Keskusta) 1.6.2017 alk. Olavi Hakkarainen (Keskusta)
	I Varapuheenjohtaja	Heikki Leppänen (Keskusta) 1.6.2017 alk. Antti Urpilainen (SDP)
	II Varapuheenjohtaja	1.6.2017 alk. Timo Minkkinen (Keskusta)
	Esittelijä	Jukka Hertteli, tekninen johtaja
Tarkastuslautakunta	Puheenjohtaja	Antti Urpilainen (SDP) 1.6.2017 alk. Teuvo Rekonen (Keskusta)
	Varapuheenjohtaja	Airi Sorsamäki (Kokoomus) 1.6.2017 alk. Risto Oinonen (SDP)
Keskusvaalilautakunta	Puheenjohtaja	Heikki Näsi (Keskusta) 1.6.2017 alk. Antti Urpilainen (SDP)
	Varapuheenjohtaja	Maire Eskola (Keskusta) 1.6.2017alk. Olavi Hakkarainen (Keskusta)
	Keskusvaalilautakunnan sihteerinä	Päivi Sagulin

TOIMINTAORGANISAATIO

Kunnanjohtaja

Hallinto-
osasto
Kunnanjohtaja

Sivistysosasto
Sivistysjohtaja

Tekninen osasto
Tekninen johtaja

2 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA JA NIIDEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Ulkoiset tapahtumat	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 548	1 699
Myyntituotot	783	796
Maksutuotot	53	45
Tuet ja avustukset	31	58
Muut toimintatuotot	681	800
Toimintakulut	-9 382	-10 214
Henkilöstökulut	-2 089	-2 166
Palvelujen ostot	-6 377	-7 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-726	-679
Avustukset	-58	-168
Muut toimintakulut	-132	-130
Toimintakate	-7 834	-8 515
Verotulot	3 516	3 427
Valtionosuudet	5 253	5 513
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	4	6
Korkokulut	-37	-39
Muut rahoituskulut	0	0
Vuosikate	902	392
Poistot	-610	-618
Arvonlennukset	-400	-409
Tilikauden tulos	-108	-635
Poistoeron muutos	20	-385
Varausten muutos		406
Tilikauden yli-/alijäämä	-88	-614
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	16,49	16,63
Vuosikate/Poistot %	89,30	38,23
Vuosikate €/asukas	796,90	338,05
Asukasmäärä	1132	1161

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	902	392
Satunnaiset erät		-113
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-233	-713
Rahoitusosuudet investointimenoihin		240
Pysyvien vastaavien hyöd. Luovutustulot	2	175
Pysyvien vast. Hyöd. Myyntivoitot		113
Toiminnan ja investointien rahavirta	671	94
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-308	-308
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen var. Ja po:n muutokset	-2	2
Vaihto-omaisuuden muutokset		
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-133	347
Korottomien pa ja la velkojen muutos	-244	-280
Rahoituksen rahavirta	-687	-239
Rahavarojen muutos	-16	-145
Rahavarat 31.12.	1 455	1 471
Rahavarat 1.1.	-1 471	-1 616
Rahavarojen muutos	-16	-145
Tunnusluvut		
Toim. Ja inv. Rahavirran kert. 5 v. (1000 €)	-2400	-3548
Investointien tulorahoitus %	387,48	82,97
Lainanhoitokate	2,72	1,24
Kassavarat 31.12. (1000 €)	1455	1471
Kassasta maksut (1000 €)	9959	11275
Kassan riittävyys pv	53	48
Asukasluku	1132	1161

Investointien tulorahoitus kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Pääomamenojen tulorahoitus osoittaa vuosikatteen prosentuaalisen osuuden investointien omahankintamenon, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainakantaa laskettaessa huomioidaan vieras pääoma lukuun ottamatta saatuja ennakoita sekä lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelkoja.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kun se on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa.

Tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida siten, että useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous = vuosikate – pitkäaikaisten lainojen lyhennykset – korvausinvestoinnit > 0

Tasapainossa oleva talous = vuosikate = suunnitelmapoistot tai korvausinvestoinnit

Heikkenevä talous = Vuosikate positiivinen, tilikauden tulos negatiivinen

Kriisitalous = Vuosikate negatiivinen

Edellisen tilikauden vuosikate ja tulos olivat alijäämäisiä, joten parempaan suuntaan ollaan menossa. Kunnan taloutta rasittaa tulopohjan vähäinen kasvu.

2.1 TASETARKASTELU

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
Tilinpäätös 2017	2017	2016	Tilinpäätös 2016	2017	2016
Vastaavaa	1000 €	1000 €	Vastattavaa	1000 €	1000€
PYS. VASTAAVAT YHT.	10 846	11 624	OMA PÄÄOMA	7 528	7 616
Aineettomat hyödykkeet	6	0	Peruspääoma	3 687	3 687
Muut pitkävaik. Hyödykkeet	6	0	Edellisten tilik. yli/alijäämä	3 929	4 543
Aineelliset hyödykkeet	8 289	8 671	Tilikauden yli/alijäämä	-88	-614
Maa- ja vesialueet	1 078	1 078			
Rakennukset	5 619	5 821	POISTOERO JA	365	385
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 424	1 524	VAPAAEHT. VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	141	154	Poistoero	365	385
Enn.maksut ja kesk.er. hank.	27	94	Vapaaehtoiset varaukset		
Sijoitukset	2 551	2 953			
Osakkeet ja osuudet	1 860	2 262	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut lainasaamiset	691	691	Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	180	181	TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	185	187
Lahjoitusrah. erityiskatteet	180	181	Lahjoitusrah. pääomat	185	187
Muut toimeksiantojen varat					
			VIERAS PÄÄOMA	5 150	5 702
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 202	2 085	Pitkäaikainen	4 250	4 558
Vaihto-omaisuus	0	0	Lainat rahoitus- ja vak.laitok.	4 078	4 386
Aineet ja tarvikkeet			Lainat julkisyhteisöiltä	172	172
Saamiset	747	614	Lyhytaikainen	900	1 144
Lyhytaikaiset saamiset	747	614	Lainat rahoitus- ja vak.laitok.	308	308
Myyntisaamiset	342	359	Saadut ennakot	0	0
Lainasaamiset	42	42	Ostovelat	296	514
Muut saamiset	363	213	Muut velat	43	60
Siirtosaamiset	0	0	Siirtovelat	253	262
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 228	13 890
Rahat ja pankkisaamiset	1 455	1 471			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 228	13 890	TASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste,%	59,67	57,59
			Suht. velkaantuneisuus -%	49,92	53,59
			Velat ja vastuut %	49,96	
			Kertynyt ylijäämät 1000 €	3841	3929
			Kertynyt ylijäämät €/ as.	3393	3384
			Lainakanta 31.12., 1000 €	4558	4866
			Laina €/asukas	4027	4191
			Lainasaamiset 31.12. 1000 €	690	690
			Asukasmäärä	1132	1161

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Kivijärven kunnan omavaraisuusaste on 59,67 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kivijärvellä suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2014 19,21 %, vuonna 2015 19,21 %, vuonna 2016 53,59 %. Vuonna 2017 suhteellinen velkaantuneisuus oli 49,92 %.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT 2017					
TULOT	1 000	%	MENOT	1 000	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	1 547	15,0	Toimintakulut	9 382	94,2
Verotulot	3 516	34,1	Korkokulut	37	0,4
Valtionosuudet	5 253	50,9	Muut rahoituskulut		0,0
Korkotuotot		0,0	Satunnaiset kulut		
Muu rahoitustuotot	5	0,0	Pakollisten varausten muutos		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot			Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet inv.men.		0,0	Investointimenot	233	2,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	0,0	Rahoitus		
Rahoitus			Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten väh.		0,0	Pitkäaikaisten lainojen väh.	308	3,1
Pitkäaikaisten lainojen lis.		0,0	Lyhytaikaisten lainojen väh.		
Lyhytaikaisten lainojen lis.			Oman pääoman vähennys		
Oman pääoman lisäykset		0,0	Kokonaismenot yhteensä	9 960	100,0
Kokonaistulot yhteensä	10 323	100,0			

2.2 KONSERNIRAKENNE

	Konsernitilinpäätökseen yhdistelty (kpl)	
Kunta		
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Muut yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	4	
Yhteensä	9	
Tytäryhteisöt		
Asunto Oy Sompalanpuisto	100 %	
Asunto Oy Tiaisniemi	100 %	
Kiinteistö Oy Kivijärven Virastotalo	90 %	
Kivijärven Vuokratalot Oy	100 %	
Suomenselän Lentokenttä Oy	59 %	
Kuntayhtymät		
Keski-Suomen liitto		0,40 %
Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri		0,98 %
Pohjoisen Keski-Suomen Oppimiskeskus		1,99 %
SoTe Kuntayhtymä		6,68 %

KONSERNITULOSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	10 431	10 659
Toimintakulut	-18 291	-19 151
TOIMINTAKATE	-7 860	-8 492
Verotulot	3 516	3 427
Valtionosuudet	5 541	5 820
Rahoitustuotot ja -kulut	-45	-52
Korkotuotot	10	11
Muut rahoitustuotot	13	11
Korkokulut	-67	-73
Muut rahoituskulut	-1	-1
VUOSIKATE	1 152	703
Poistot	-1 369	-1 273
TILIKAUDEN TULOS	-217	-570
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-217	-570
Tilinpäätössiirrot	1	-1
Laskennalliset verot	-1	-1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-217	-572
Tunnusluvut		
Toim.t./toim.kulut %	57,03	55,66
Vuosikate/poistot %	87,13	55,21
Vuosikate €/as.	1 018	605
Asukasluku	1132	1161

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 152	703
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-1	-100
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-1 112	-1 243
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1	241
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
Luovutustulot	20	176
Pysyvien vast. Hyöd. Myyntivoitot		113
Toiminnan ja investointien rahavirta	60	-110
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset/vähennykset	-12	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	977	488
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-415	-419
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-357	154
Oman pääoman muutokset	4	-2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja		
Pääomien muutokset	-6	1
Vaihto-omaisuuden muutokset	3	1
Pitkäaikaisten saamisten muutos		-9
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-375	229
Korottomien pa ja la velkojen muutos	-38	-485
Rahoituksen rahavirta	-219	-42
Rahavarojen muutos	-159	-152
Rahavarat 31.12.	2 657	2 816
Rahavarat 1.1.	-2 816	-2 968
Rahavarojen muutos	-159	-152
Tunnusluvut		
Toim. ja inv. rahavirta 1000 €	3093	-3495
Investointien tulorahoitus %	103,67	70,18
Lainanhoitokate	2,53	1,58
Kassan riittävyys pv	49	48
Asukasluku	1132	1161

KONSERNITASE					
Tilinpäätös 2017	2017	2016	Tilinpäätös 2017	2017	2016
Vastaavaa	1000 €	1000 €	Vastattavaa	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	12 607	12 865	OMA PÄÄOMA	6 718	6 931
Aineettoman hyödykkeet	256	162	Peruspääoma	3 687	3 687
Aineettomat oikeudet	204	135	Arvonkorotusrahasto	51	71
Konserniliikearvo	0	0	Muut omat rahastot	920	923
Muut pitkävaikutteiset menot	52	27	Edellisten tilik. yli/alijäämä	2 277	2 822
Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli/alijäämä	-217	-572
Aineelliset hyödykkeet	12 121	12 084			
Maa- ja vesialueet	1 656	1 655	VÄHEMMISTÖOSUUDET	254	254
Rakennukset	7 500	7 856	KONSERNIRESERVI	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet'	1 437	1 541			
Koneet ja kalusto	374	439	POISTOERO JA		
Muut aineelliset hyödykkeet	6	6	VAP.EHT. VARAUKSET	0	0
Enn.maksut ja keskener.hankk.	1 148	587	Poistoero	0	0
Sijoitukset	230	619	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0			
Muut osakkeet ja osuudet	170	571	PAKOLLISET VARAUKSET	161	153
Muut lainasaamiset	60	48	Muut pakolliset varaukset	161	153
Muut saamiset	0	0			
			TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	192	200
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	183	185	Valtion toimeksiannot	3	3
Valtion toimeksiannot	2	2	Lahjoitusrah. pääomat	188	196
Lahjoitusrah. erityiskatteet	181	183	Muut toimeksiant. pääomat	1	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 567	4 353	VIERAS PÄÄOMA	10 032	9 865
Vaihto-omaisuus	47	49	Pitkäaikainen	7 345	6 784
Aineet ja tarvikkeet	42	42	Lainat rahoitus- ja vak.laitoks.	5 932	5 347
Keskeneräiset tuotteet	2	4	Lainat julkisyhteisöiltä	1 413	1 437
Valmiit tuotteet/Tavarat	3	3	Lyhytaikainen	2 687	3 081
Ennakkomaksut	0	0	Lainat rahoitus- ja vak.laitoks.	392	772
Saamiset	1 863	1 487	Lainat julkisyhteisöiltä	34	10
Pitkäaikaiset saamiset	2	2	Saadut ennakot	5	5
Muut saamiset	2	2	Ostovelat	1 044	1 013
Lyhytaikaiset saamiset	1 861	1 485	Muut velat	124	142
Myyntisaamiset	1 214	1 052	Siirtovelat	1 086	1 138
Lainasaamiset	0	0	Laskennalliset verovelat	2	1
Laskennalliset verosaamiset	0	0			
Muut saamiset	536	301	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 357	17 403
Siirtosaamiset	111	132			
Rahoitusarvopaperit	195	250	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Osakkeet ja osuudet	0	0			
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	82	94	Omavaraisuusaste,%	40,18	41,29
Joukkovelkakirjalainasaamiset	113	156	Suhteellinen velkaantuneisuus	51,45	49,53
Rahat ja pankkisaamiset	2 462	2 567	Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	2060	2250
			Kertynyt yli-/alijäämä €/as.	1820	1938
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 357	17 403	Lainakanta 31.12., 1000 €	7771	7566
			Lainat/as.	6865	6517
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	60	48
			Asukasmäärä	1132	1161

KONSERNIN KOKONAISTULOT JA MENOT 2017					
TULOT	1 000	%	MENOT	1 000	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	10 431	50,9	Toimintakulut	18 291	90,3
Verotulot	3 516	17,1	Korkokulut	67	0,3
Valtionosuudet	5 541	27,0	Muut rahoituskulut	1	0,0
Korkotuotot	10	0,0	Satunnaiset kulut		0,0
Muu rahoitustuotot	13	0,1	Pakollisten varausten		
Satunnaiset tuotot		0,0	muutos		0,0
Tulorahoituksen korjaus-			Tulorahoituksen korjaus-		
erät		0,0	erät	1	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet inv.men.	1	0,0	Investointimenot	1 112	5,5
Pysyvien vastaavien hyö-			Rahoitus		
dykkeiden luovutustulot	20	0,1	Antolainasaamisten lisäys	12	0,1
Rahoitus			Pitkäaikaisten lainojen väh.	415	2,0
Antolainasaamisten väh.		0,0	Lyhytaikaisten lainojen väh.	357	1,8
Pitkäaikaisten lainojen lis.	977	4,8	Oman pääoman vähennys		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lis.		0,0	Kokonaismenot yhteensä	20 256	100,0
Oman pääoman lisäykset	4	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	20 513	100,0			

3 TULOKSEN KÄSITTELY

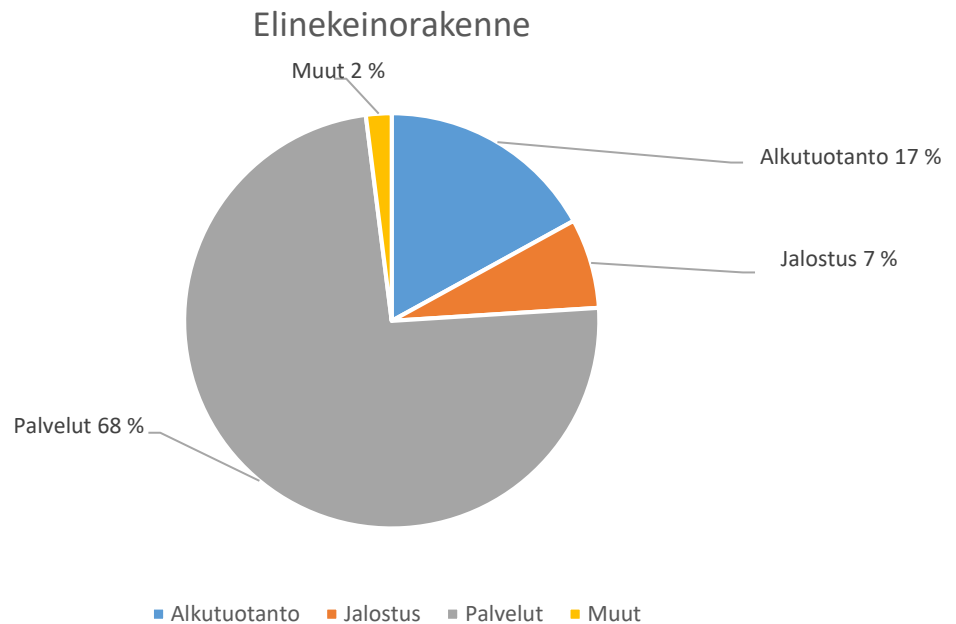
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi, että

1. tilikauden 1.1. – 31.12.2017 tuloslaskelman mukainen alijäämä -87.709,33 € sisältäen 20.346,65 €:n poistoeron kirjataan yli-/alijäämätilille.

4 YLEISKATSAUS

Kunnan elinkeinopolitiikka keskittyy olemassa olevan sekä uuden yritystoiminnan tukemisella ja yrittämisen edellytysten turvaamisella vaikuttamaan työpaikkojen säilymiseen ja uusien työpaikkojen syntymiseen.

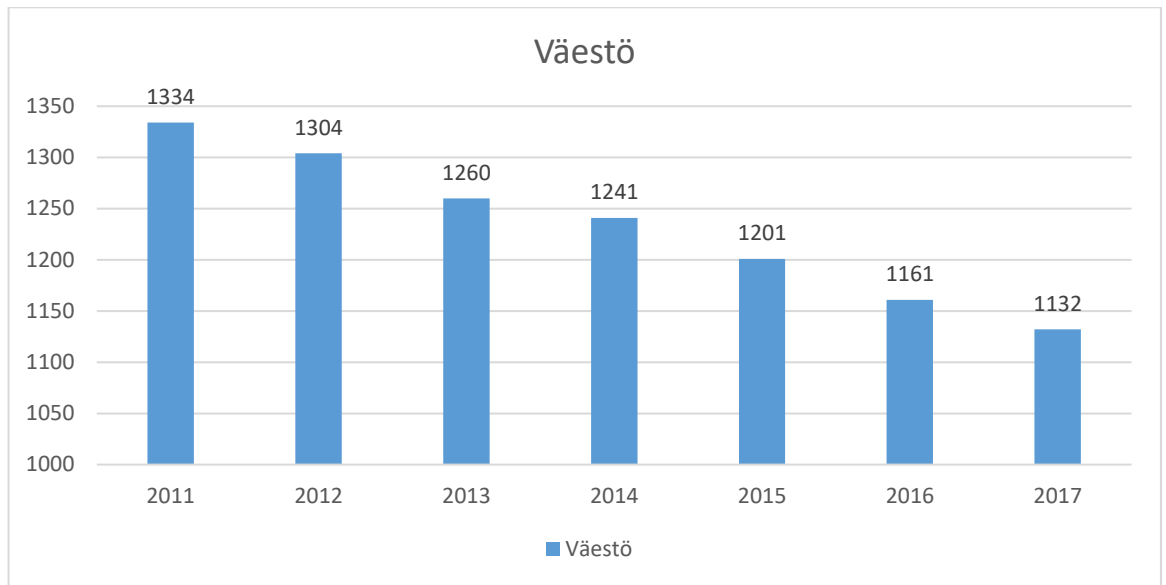

4.1 Kivijärven väestökehitys

Kivijärven kunnan kehittämisstrategia painottaa toimenpiteitä, joilla asukasluvun väheneminen saadaan pysähtymään ja jälleen nousuun.

Kunnan väestökehitys on viime vuosina ollut muuttotappiollinen. Väkiluku 31.12.2011 oli 1334 (alenema 31 hlöä), 31.12.2012 oli 1304 (alenema 30 hlöä), 31.12.2013 oli 1260 (alenema 44 hlöä), 31.12.2014 oli 1241, 31.12.2015 oli 1201 (alenema 19 hlöä), ja 31.12.2016 oli 1161 (alenema 40 hlöä).

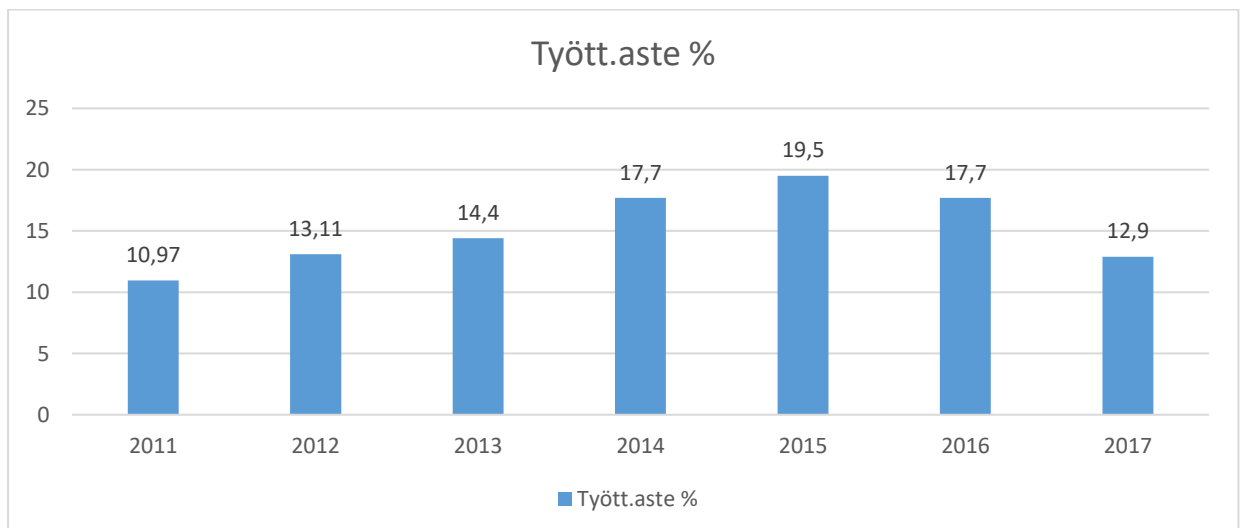
Vuonna 2017 syntyneitä oli 6, kuolleita 19, kuntien välinen tulomuutto 48, kuntien välinen lähtömuutto 65, maahanmuutto 1, maastamuutto 0 eli väestönlisäys yhteensä -29 henkeä. Väkiluku 31.12.2017 oli 1132.

4.2 Työllisyys Kivijärvellä

Kunta on panostamalla sekä elinkeinojen kehittämiseen että työllisyyspoliittisiin toimenpiteisiin pyrkinyt edistämään yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Työllisyyspoliittisen projektin tavoitteena oli työllistää ensisijaisesti ns. palkkatuen piiriin kuuluvia työttömiä, jotka ovat olleet yli 500 päivää työttöminä. Työllistämisasiointia ovat hoitaneet Saarikan kuntouttava työtoiminta ja Kannonkosken Oiva Oy. Kunta on usean vuoden ajan tukenut oppisopimuskoulutusta. Kertomusvuonna kunta tuki yhden yrityksen oppisopimusta, kunta teki yhden sopimuksen. Myös nuorten kesätyöllistäminen jatkui.

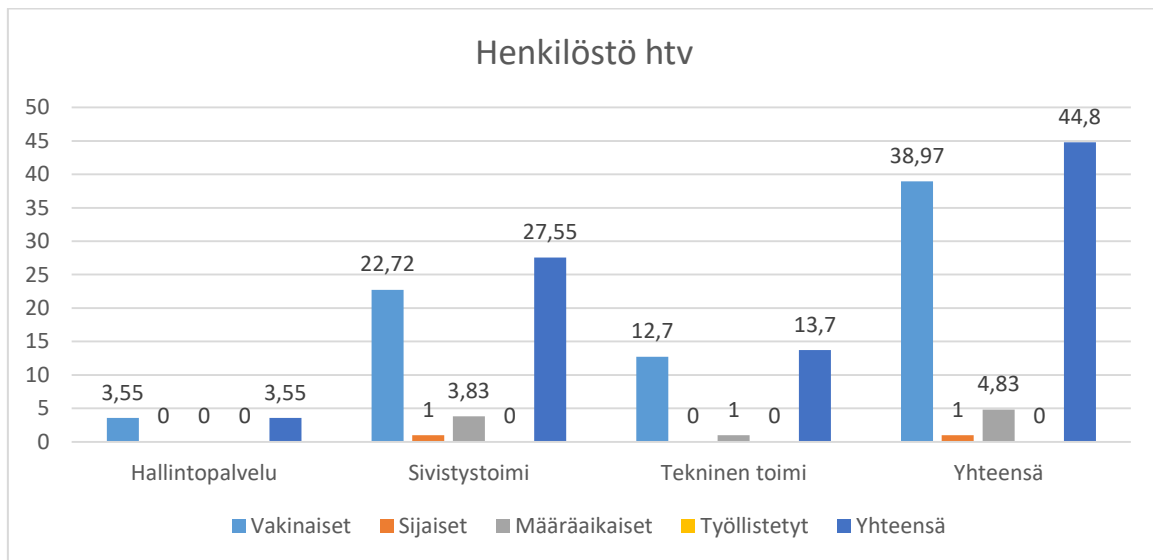
Kivijärven keskimääräinen työttömyysaste kertomusvuonna oli 12,9 % (17,7 % vuonna 2016 ja 19,5 % vuonna 2015). Valtakunnallisesti keskimääräinen työttömyysaste oli 11,5 % (12,1% vuonna 2016) ja Keski-Suomen TE -keskuksen alueella 13,7 % (16,5 % v. 2016).

4.3 Henkilöstö

Kunnan palkatun henkilöstön määrä ja rakenne 31.12.2017

Taulukossa vakinaiset 38,97 htv ovat kokoaikaiset ja osa-aikaiset toistaiseksi tai määräajan voimassa olevat työsuhteet, sijaiset 1 htv ovat vakinaisten sijaisia ja määräaikaiset 4,83 htv ovat muita tilapäisiä lyhyitä työsuhteita, jotka päättyvät vuoden vaihteen jälkeen.

Kunnan sosiaali- ja terveystoimen palvelut järjestää henkilöstöllään Sote-kuntayhtymä Saarikka.

Työhyvinvointia selvitetään vuosittain osastoittain työterveyshuollon työtyytyväisyyskyselyin.

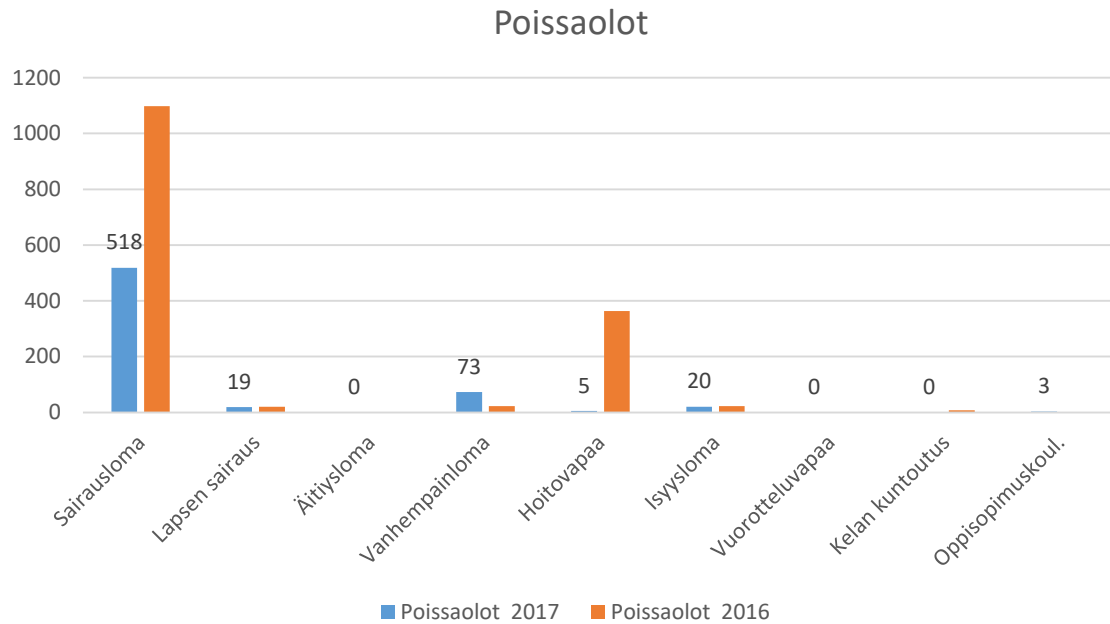
Toimintavuoden aikana työntekijöiden käytössä oli kuntosali ja viikoittainen liikuntasalivuoro sekä uimahalliliput Piispalaan.

Palkkaus- ja henkilöstökustannukset

Toimintavuoden henkilöstömenot	2.088.663,65 €
Työpaikkaruokailu	1.584,00 €
Luontoisedut, ateriaedut	11.876,66 €
Työterveyshuolto	9.137,99 €
Henkilöstön koulutus	5.773,52 €

Kunnan henkilöstön poissaolot

Poissaolon syy	2017	2016
Sairausloma	518	1098
Lapsen sairaus	19	20
Äitiysloma	0	0
Vanhempainloma	73	22
Hoitovapaa	5	363
Isyysloma	20	22
Vuorotteluvapaa	0	0
Kelan kuntoutus	0	7
Oppisopimuskoulutus	3	0
Yhteensä	638	1532

4.4 Konserni

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty seuraavat 9 tytäryhteisöä ja kuntayhtymää: Asunto Oy Sompalanpuisto, Asunto Oy Tiaisniemi, Kiinteistö Oy Kivijärven Virastotalo, Kivijärven Vuokratalot Oy, Suomenselän Lentokenttä Oy, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri, Pohjoisen Keski-Suomen Oppimiskeskus, SoTe-kuntayhtymä.

4.5 Sisäinen valvonta

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päätöksellään 5/2015 hallintosäännön 20 §:ssä määräyksen valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä perusteet Kivijärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallitus on 8.10.2001 hyväksynyt Kunnan sisäisen valvonnan ohjeet.

Hyväksytyin ohjeen mukaisesti jokainen maksutapahtumaa todentava tosite on varustettava vastaanotto-, hyväksymis- ja tiliointimerkinnöillä, mikä tapahtuu sähköisen kierrätyksen kautta.

Vastaanottajan on tarkastettava, että tositteen tarkoittama tavara, työsuoritus tai muu palvelu on saatu ja että se on tilatun mukainen.

Laskun hyväksymisen perusteena on sen asia- ja numerotarkastus hankinnan taustalla olevaa sopimusta vastaavaksi, minkä suorittaa eri henkilö kuin laskun hyväksyjä. Hyväksyjän on tarkistettava, että ostolasku / muu kirjanpitosite on muodollisesti ja asiallisesti oikea ja että tavara, työsuoritus tai palvelu on asia- ja numerotarkastettu ja toimintakulun suorittamiseen on käytettävissä määräraha.

Toimielimet nimeävät toimikautensa alussa henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät tositteet, vastaanottaja ja hyväksyjä eivät voi olla sama henkilö.

Saatavien perinnässä käytetään pääsääntöisesti kahta maksukehotusta ennen perintätoimiin ryhtymistä. Perintätoimet hoitaa ostopalveluna Intrum Justitia Oy.

RISKIANALYYSI

PALVELUTUOTANTO

- maksuvalmiuden ylläpitäminen
- kiinteistötekniikan haavoittuvuus
- lainojen korkosuojauksien puuttuminen

HALLINNON LAINALAISUUS

- toimivaltasäännöksiä noudatetaan
- sopimusten seuranta suoritetaan erityisesti laskujen hyväksymisessä
- normihuolto suoritetaan ajanmukaisesti
- määräaikoja noudatetaan

HALLINNON SUJUVUUS

- viestinnässä ja kuulemisperiaatteen toteuttamisessa hyödynnetään nettiä, Kuntatiedotetta, ilmoitustauluja ja kuntalaisiltoja

- hallintoasiat käsitellään viivytyksettä
- sisäinen tiedottaminen hyödyntää yt-menettelyn rakenteita kuten työyksikköpalavereita

HENKILÖSTÖJOHTAMINEN

- työ- ja loma-aikoja seurataan Web-tallennuksessa ja Flexim-ajanseurannassa
- työturvallisuuden noudattaminen toteutuu työsuojeluorganisaatiossa

TIETOTURVALLISUUS

- tietosuojavastaavan nimeäminen
- henkilörekisterien ja rekisteriselosteiden päivitys

TALOUDENHOITO

- laskujen käsittelyn oikeellisuus varmistetaan asia- ja numerotarkastuksella ottaen huomioon hankintaan liittyvä sopimus
- myyntilaskutuksen seuranta päivittäin tiliotteiden seurannalla
- osastojen sisäinen käteiskassojen tarkastus tilityksissä ja sisäiset valvojat
- irtaimen ja kiinteän omaisuuden hallinta ja turvaaminen vakuutusluetteloinein ja vakuuttamisin (SEMITA)

HANKINTATOIMI

- hankintalain ja vahvistetun sisäisten ohjeiden noudattaminen ja seuranta

4.6 Sisäinen tarkastus

ALUE**VALVONTAKOHDE****PAINOPISTE****TALOUSHALLINTO****MAKSUT JA TAKSAT****PÄIVITTÄMINEN**

Osastoilla on tiedossa voimassa olevat taksat ja maksut, jotka päivitetään tilannetta vastaaviksi.

TIETOTURVA**HENKILÖTIETOLAKI****HENKILÖREKISTERI**

Tietosuojavastaavaksi on nimetty seutukuntien yhteinen resurssi. Osastot käyvät läpi henkilörekisterit ja laativat rekisteriselosteet.

HANKINNAT**HANKINTALAKI****HANKINTAOHJEISTUS**

Uusi hankintalaki on vahvistettu ja paikalliset hankintaohjeet on vahvistettu.

TYÖSUOJELU**TYÖHYVINVOINTI****HENKILÖSTÖN
JAKSAMINEN**

Työsuojelu on suorittanut riskienkartoituksen, jossa käsitellään myös psyykkisiä ulottuvuuksia.

5 TALOUSKATSAUS

5.1 Tulokehitys

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate on 902.045,46 €, tilikauden **alijäämä - 87.709,33 €**. Kertomusvuonna jatkettiin palvelutuotannon tehostamista.

Valtionosuudet laskivat vuoden 2016 tasosta 260.750 euroa ollen yhteensä 5.252,621 €. Verotulojen määrä kasvoi 89.175,90 €, ollen yhteensä 3.516.104,96 €. Ansiotuloveron tuotto alitti talousarvion 112.012,69 €, kiinteistöveron tuotto ylitti arvion 8.792,03 € ja yhteisöveron tuotto ylitti arvion 49.325,62 €. Kokonaisuutena verotulot alittivat arvion 53.895,04 €.

Toimintatuotot laskivat edellisvuoteen verrattuna 151.885,67 € eli -8,94 %. Käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion 39.626,66 €:lla.

Kunnan lainakanta on vuoden 2017 lopussa 4,56 milj. €, 4.027 €/asukas. Kuntakonsernin lainakanta on 7,77 milj. € ja 6 865 € / asukas. Kertomusvuonna maksettiin lainoja pois 308.030,00 € ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu.

5.2 Menokehitys

Henkilöstömenot muodostavat kunnan ulkoisista käyttötalouden menoista 22,26 % (21,21 % v. 2016). Ostopalveluihin käytettiin 67,97 % (mm. perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido sekä sosiaalimenot), kunnan ulkoisista menoista (v. 2016 vastaava luku oli 69,23 %). Kokonaisuutena menot laskivat edellisvuodesta 832.526,50 € eli -8,15 %. Nettomenot laskivat 680.640,83 € eli -7,99 %. Ulkoiset käyttömenot alittivat talousarvion 289.404,25 €:lla.

Kunnanvaltuuston päätöksellä kirjattiin arvonalentumisiin osakepääoma 400.384,00 €.

5.3 Investoinnit

Vuoden 2017 investointimenot olivat 232.799,23 €. Merkittävimmät investointikohteet olivat Tainion koulun ja Kirjasto-liikuntatilan varavoimakoneet (43.934,15 €), Keskuskeittiön remontti (35.265,16 €), Leukunjoen virtauskunnostushanke (33.045,00 €), AIKO-hanke (26.690,72 €) Kaavateiden asfaltointi (24.564,27 €) Palvelukeskuksen väestönsuojan varustelu (17.259,82 €) ja Pilkkalahti-Hepolahti kunnostus (10.599,00 €).

Investointituloja oli osakepääoman palautus 1.761,00 €.

5.4 Rahoitus

Tilinpäätöksen vuosikate on 902.045,46 € ja kattaa poistoista 89,30 %. Tilikauden alijäämä on **-87.709,33** euroa. Kunnan taseessa ei ole aikaisemmilta vuosilta kattamattomia alijäämiä. Kumulatiivista ylijäämää on 3.841.208,60 €.

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Pitkällä aikavälillä vuosikatteen tulisi kattaa nettoinvestoinnit ja lainanlyhennykset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Ylijäämäinen tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

5.5 Arvio talouden kehityksestä

Kunnan talous tulee kiristymään merkittävästi kuluvan vuosikymmenen loppuun vireillä olevan sote- ja valtionosuusuudistuksen vuoksi, jossa kunnan valtionosuuksia tultaneen vuosina 2015 – 2020 alentamaan 483 €/as. eli yhteensä n. 600.000 € kuntasektorin sisäisinä jakoperustemuutoksina.

Keski-Suomen Valokuituverkot Oy rakensi suurimman osan kunnan alueelle suunnitellusta laajakaistaverkosta. Loput verkosta on tarkoitus rakentaa keväällä 2018. Keski-Suomen Verkkoholding Oy on nostanut kunnan takaamat lainat Kuntarahoituksesta laajakaistaverkon rakentamiseksi. Kunnan riskinä on 1,7 milj. euron takausten realisoituminen, jos Keski-Suomen Verkkoholding Oy ei kykene maksamaan lainojaan.

Koulukuljetuksiin liittyvän vahingonkorvauskanteen käsittely jatkuu muutoksenhakutuomioistuimessa kantajan valituksen johdosta.

5.6 Talouden tasapainotus

Kunnan taloudelliseen asemaan kohdistuu taloudelliset kustannuspaineet johtuen kuntasektorilla tehtävistä rakennemuutoksista. Talouden tasapainottaminen edellyttää määrätietoista ja suunnitelmallista menojen leikkausta.

Yritystoiminnan edellytysten luominen on edelleen perusteltua säilyttää yhtenä kunnan painopistealueena koko suunnitelmakauden. Sen lisäksi on kiinnitettävä huomiota toimenpiteisiin, jotka lisäävät kunnan vetovoimaa osana elinvoiman kehittämistä.

5.7 Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto määrää talousarvion sitovuustason osastoihin nähden samalla kun se hyväksyy talousarvion.

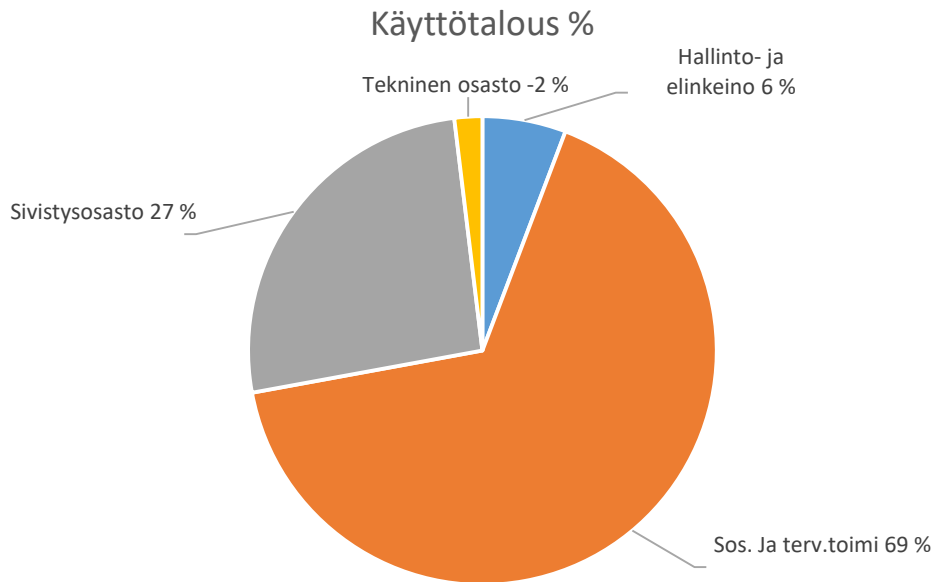
Talousarvion käyttötalousosa sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot tehtäväkohtaisesti. Kunnanvaltuuston päätös sitoo tehtäväalueetasolla määrärahat ja tuloarviot samoin kuin tuloslaskelmaosan määrärahoja sekä tuloarviota ja investointiosan määrärahoja hankekohtaisesti. Tulot on kannettava viivytystä. Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat toimialallaan siirtää käyttötalouden määrärahoja tulosalueelta toiselle perustellusta syystä.

5.8 Toteutumisen seuranta ja raportointi

Talousarvion toteutumista seurattiin pääasiassa taloudellisen tuloksen osalta. Osastot seurasivat talousarvion meno- ja tulokehitystä. Osastokohtaiset raportit käsiteltiin 31.8.2017 tilanteen mukaisena kunnanhallituksessa ja valtuustossa kokousaikataulun mukaisesti.

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

TP 2017	Menot		Tulot		Yhteensä		
	Ulkoiset	Sisäiset	Ulkoiset	Sisäiset	Menot	Tulot	Netto
Hallinto- ja elink.	560 489	26 700	34 654	130 952	587 189	165 606	421 583
Sos- ja terv.toimi	5 431 436	50	-60		5 431 486	-60	5 431 546
Sivistysosasto	1 658 464	593 335	99 384	13 002	2 251 799	112 386	2 139 413
Tekninen osasto	1 731 336	248 767	1 413 458	724 898	1 980 103	2 138 356	-158 253
YHTEENSÄ	9 381 725	868 852	1 547 436	868 852	10 250 577	2 416 288	7 834 289

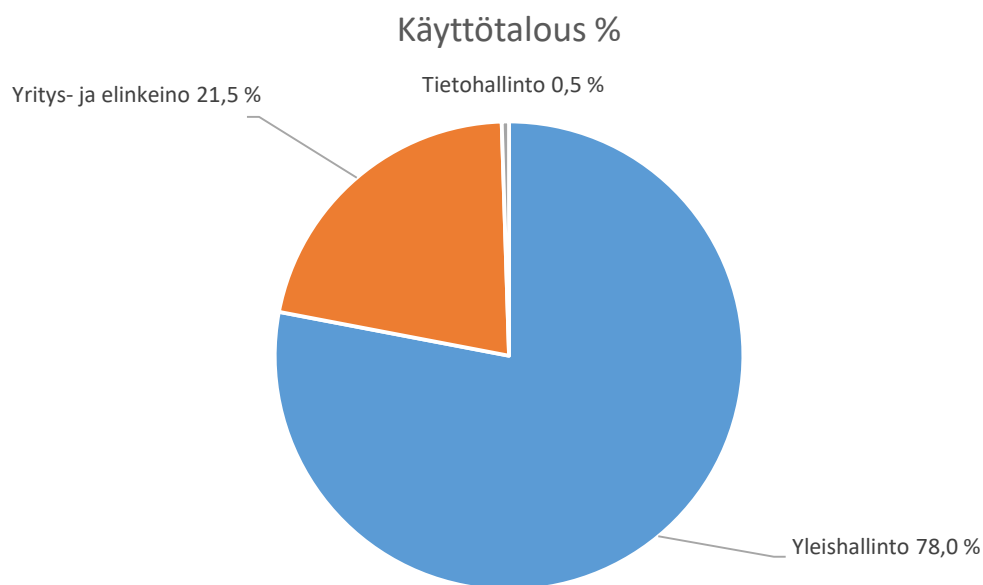
6.1 HALLINTO-OSASTO

Toiminta-ajatus

Kunnanvaltuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Yritys- ja elinkeinotoimen ulkoiset menot 103.778,69 € sisältää Kukkomarkkinat 2.180,96 €, maataloustoimi 13.662,00 €, projektit 6.686,93 €, eläkemenoperusteinen maksu 11.692,25 ja Kehittämissyhtiö Witas Oy:lle on maksettu 60 €/asukas eli 69.660,00 € (1161 asukasluvun mukaisesti).

TP 2016	Menot		Tulot		Yhteensä		
	Ulkoiset	Sisäiset	Ulkoiset	Sisäiset	Menot	Tulot	Netto
Yleishallinto	399 258	25 752	16 104	79 838	425 010	95 942	329 068
Yritys- ja elink.	103 779	209	13 555		103 988	13 555	90 433
Tietohallinto	56 364	739	3 907	51 114	57 103	55 021	2 082
Laskutettavat	1 088		1 088		1 088	1 088	0
YHTEENSÄ	560 489	26 700	34 654	130 952	587 189	165 606	421 583

100 YLEISHALLINTO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	409 779,06	456 370,00	399 258,34	57 111,66
	<i>Sisäiset</i>	24 189,92	27 860,00	25 751,94	2 108,06
	<i>Yhteensä</i>	433 968,98	484 230,00	425 010,28	59 219,72
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	14 945,54	32 840,00	16 104,05	16 735,95
	<i>Sisäiset</i>	69 628,67	79 220,00	79 838,02	-618,02
	<i>Yhteensä</i>	84 574,21	112 060,00	95 942,07	16 117,93
YHTEENSÄ SIS+ULK		349 394,77	372 170,00	329 068,21	43 101,79
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				5 905,52	
Muutos				100,75	
Poistot				-878,34	
Arvo 31.12.				5 127,93	

Tehtäväalueen menot muodostuvat kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen asettaman toimikunnan sekä tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan menoista. Tehtäväalue kattaa hallinto-osaston toimisto- ja henkilöstö- ja taloushallintopalvelujen sekä muun yleishallinnon menot (mm. jäsenmaksut, verotuskustannukset, edustusmenot jne.).

Tehtäväalueelle sisältyvät kunnanjohtajan, kirjanpitäjän, kahden toimistosihteerin palkkausmenot.

Vuonna 2017 maksettiin kuntalisää 168,00 € / kk yhdistyksille ja järjestöille yhteensä 168 euroa. Oppisopimuskoulutustukea maksettiin 0 euroa.

Nuorten kesätyöllistämisen hoiti kertomusvuonna Kannonkosken-Kivijärven 4H - yhdistys. Kunnan 8.500 euron tuella työllistyi 33 nuorta. Tuki suunnattiin ensisijaisesti koulussa oleville kivijärvisille nuorille.

Työllistämässä painopistealueina olivat pitkäaikaistyöttömät sekä sosiaalisen yrityksen kautta työllistyvät.

Työllistämiseen oli varattu rahaa 26.840 euroa netto. Toteutunut käyttö oli yhteensä 905,76 euroa. Toteutuneet menot ja tulot kirjattiin ko. osastoille suoraan.

Toimintamuutos / Toiminnan painopisteet

Kertomusvuonna kehitettiin työnkuvia ja tehostettiin palvelutuotantoa. Palvelujen sähköistymistä palveli kansallisen palveluarkkitehtuurin palveluvarannon palvelukuvaukset Suomi.fi-portaaliin. Sen ohessa valmistauduttiin aktiivisesti voimaan tulevaan tietosuojasetukseen.

Toiminta 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Kunnanhallitus kokoontui 14 kertaa ja valtuusto 4 kertaa.

Laadulliset

Vireille tulleet asiat käsiteltiin kunnanhallituksessa ja valtuustossa viivytyksettä.

Osastot saivat taloushallinnon raportit neljännesvuosittain.

Valtuuston ja hallituksen esityslistat ja pöytäkirjat julkaistiin kunnan www – sivuilla ilman liitteitä henkilötietolainsäädännön vaateet huomioiden.

Taloudelliset

Toiminnassa pyrittiin taloudellisuuteen ja menojen pysyvään vähenemiseen.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	erotus
Hallinto / asukas	287	301	310	291	19
Vakanssit	3,75	3,75	3,75	3,55	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
asioiden käsittelyaika	40 pv	40 pv	40 pv	40 pv	
laskujen kiertonopeus	14 pv	14 pv	14 pv	14 pv	
Työttömyys- %	19,5	17,7		12,9	
Oppisopimuskoulutettujen lkm.	1	0	1	0	
Työllistettyjen lkm.	3	2	3	1	
Työttömät työnhakijat	89	80		48	

120 YRITYS- JA ELINKEINO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	199 151,14	117 700,00	103 778,69	13 921,31
	<i>Sisäiset</i>	112,14	200,00	208,84	-8,84
	<i>Yhteensä</i>	199 263,28	117 900,00	103 987,53	13 912,47
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	15 912,15	18 100,00	13 555,28	4 544,72
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	15 912,15	18 100,00	13 555,28	4 544,72
YHTEENSÄ SIS+ULK		183 351,13	99 800,00	90 432,25	9 367,75

Yritys- ja elinkeinotoiminta sisältää määrärahat elinkeinotoimeen ja maatalouteen. Tehtäväalue sisältää Kehittämissyhtiö Witas Oy:lle ja Pihtiputaan kunnalle maksettavat asiakaspalvelujen ostot.

Projekteja rahoitettiin seuraavasti:

- Viisari-ohjelma (Leader+) 6.686,93 €
- muun elinkeinon kehittämiseen liittyvän projektirahoituksen kustantaa Kehittämissyhtiö Witas Oy kuntarahalla

Kehittämistukea yrityksille ei maksettu, koska Kehittämissyhtiö Witas Oy:n omistajuus sisältää kokonaisratkaisun elinkeinoasioiden hoitamiseksi ja yhtiö itse ratkaisee kuntarahalla kunnan elinkeinon kehittämiseen ja yrittäjyyteen liittyvät hakemukset. Muihin seudullisiin työllistämishankkeisiin osallistutaan kunnan erillispäätöksin.

Toimintamuutos

- valmistauduttiin AIKO-rahoituksella vapaa-ajankeskuksen alueen kehittämiseen mökkikylän laajentamiseksi kunnan omistamille maille.

Toiminnan painopisteet

- Yritysten välisen yhteistyön ja verkostojen kehittäminen.
- Osaamisen kehittäminen yhteistyössä seudullisten kehittämissuhteiden ja koulutuspalveluja tarjoavien eri organisaatioiden kanssa.
- Luovuuden ja innovatiivisuuden lisääminen yhteistyössä alan kehittämissuhteiden kanssa.
- Yrityskohtaisten investointien vauhdittaminen.
- Vahvuuksiin perustuvan uuden yritystoiminnan luominen tuotekehityksen ja koulutuksen kautta.
- Perusmaatilatalouden ja siihen kuuluvien liitännäiselinkeinon kehittäminen.
- Yhteistyön tiivistäminen sekä verkostoituminen seutukunnan projekti- ja elinkeinotoimijoiden kesken.
- hyvinvointipalvelujen kehittäminen

Toiminta 2017

Määrälliset

- Työpaikat säilyivät edellisvuoden tasolla
- Keskimääräinen työttömyysprosentti oli 12,9 %
- Perusmaatalouden puolella tuotantorakennusten isompia investointeja ei ollut

Taloudelliset

Toiminta tapahtui määrärahojen sekä muiden resurssien puitteissa.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Erotus
Laajuus					
Yritysten lkm.	120	113	125	113	
Maatilojen lkm	53	52	49	35	
Käyttötalous €/as.	95,93	90,90	71	79,89	-8,89
Voimavarat					
Vakanssit	1	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Asukasmäärä	1201	1161	1201	1132	
Yritysten ja palv.tuot. lkm.	120	113	125	113	
-joista maatal. liit.elink.	17	17	19	15	
Uusien yritysten lkm.	4	7	5	5	
Kuntakohtaiset keh.proj.	26	35	35		
spv	0	0	0	0	
Maatilojen lkm	53	52	49	35	

130 TIETOHALLINTO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	61 858,10	71 550,00	56 364,62	15 185,38
	<i>Sisäiset</i>	208,45	430,00	739,27	-309,27
	<i>Yhteensä</i>	62 066,55	71 980,00	57 103,89	14 876,11
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	16,13	600,00	3 906,89	-3 306,89
	<i>Sisäiset</i>	68 114,80	65 250,00	51 114,10	14 135,90
	<i>Yhteensä</i>	68 130,93	65 850,00	55 020,99	10 829,01
YHTEENSÄ SIS+ULK		-6 064,38	6 130,00	2 082,90	4 047,10

Tietohallinnosta tuotetaan keskitetysti kunnan tietotekniset palvelut. Toiminta käsittää perusylläpidon lisäksi toiminnan kehittämisen ja suunnittelun sekä osallistumisen kuntaa koskettaviin tietoteknisiin hankkeisiin yhteistyössä Seutu-IT työryhmän kanssa. Toimintaan kuuluu myös yhteydenpito niin laite- kuin ohjelmistotoimittajiin.

Toimintamuutos

Jatkuva tietotekninen kehitys asettaa vaatimuksia niin henkilöstölle, ylläpitäjille kuin laitekannalle. Erytystä huomiota tulee kiinnittää koulutukseen. IT-suunnittelija irtisanoutui keväällä, jonka jälkeen IT-tuki on ostettu ostopalveluna Karstulan kunnalta. Kansallisen palvelutietovarannon käyttöönottoon saatiin avustus 3.906,89 euroa.

Toiminnan painopisteet

Painopistealueena vuonna oli it -perusinfran tuottaminen.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Vuoden aikana huolehdittiin perusylläpidosta.

Laadulliset

Henkilöstön koulutus toteutettiin suunnitellussa laajuudessa. Suuria suunnittelemtomia käyttökatoja ei syntynyt lukuun ottamatta yksittäisten laitteistojen korjausviivettä sopimusteknisistä syistä.

Taloudelliset

Ulkoisissa menoissa talousarvio alittui 21,2 %.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Laajuus					
Työasemien määrä (painotettu kokonaism)	79 (56)	79 (56)	102 (52)	102 (52)	
Kustannus/työasema	641	785	705	530	
Vakanssit	1	1	1	1/ostopalv.	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Käyttökatkokset (> 1h)	3	1	5	1	
Keskim. vikaselvitys	1 pv	1 pv	1 pv	1 pv	

140 LASKUTETTAVAT

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	2 812,76		1 087,92	-1 087,92
	<i>Sisäiset</i>	0,00		0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	2 812,76	0,00	1 087,92	-1 087,92
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	2 812,76		1 087,92	-1 087,92
	<i>Sisäiset</i>	0,00		0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	2 812,76	0,00	1 087,92	-1 087,92
YHTEENSÄ SIS+ULK		0,00	0,00	0,00	0,00

Sisältää sekalaiset menoerät, jotka on vuoden aikana laskutettu.

6.2 SOSIAALI JA TERVEYS

Toiminta-ajatus

Sosiaalitoimen tarkoituksena on luoda edellytykset kuntalaisten sosiaaliselle perusturvallisuudelle kaikissa elämäntilanteissa.

Sosiaalinen perusturvallisuus toteutetaan järjestämällä kuntalaisille heidän tarpeeseensa perustuvia sosiaalipalveluita, hoitoa ja huolenpitoa. Palvelut ja toimenpiteet mitoitetaan kunnan taloudellisten resurssien mukaan.

Terveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja ylläpitää väestön terveyttä huolehtimalla asianmukaisesti perusterveydenhuollosta kunnan alueella, järjestämällä erikoissairaanhoidon palvelut taloudellisesti ja tuloksellisesti, edistämällä terveystyönteisen asennoitumisen muodostumista kuntalaisissa.

	Menot		Tulot		Yhteensä		
	Ulkoiset	Sisäiset	Ulkoiset	Sisäiset	Menot	Tulot	Netto
Sosiaalipalvelut	46 863	50	-60		46 913	-60	46 973
Terveyspalvelut	8 056				8 056	0	8 056
SoTe kuntayhtymä	5 376 517				5 376 517	0	5 376 517
YHTEENSÄ	5 431 436	50	-60	0	5 431 486	-60	5 431 546

1.1.2009 aloitti toimintansa SoTe -kuntayhtymä Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Saarijärven kaupunki.

SoTe -kuntayhtymä järjestää jäsenkuntien puolesta kaikki kuntien järjestettäväksi säädetyt ja kuntien kuntayhtymän järjestettäväksi antamat sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut.

Kuntayhtymän toimintamallissa sovelletaan tilaaja-tuottaja -toimintamallia.

Palvelujen tilaajaorganisaation muodostavat yhtymävaltuusto (43 jäsentä) ja yhtymähallitus (9 jäsentä). Yhtymähallituksella on yksilöasiain jaosto, jossa käsitellään viranhaltijapäätösten muutoksenhaut. Toimintaa johtaa kuntayhtymän johtaja, jonka apuna on kuntien viranhaltijoista koostuva tilaajatiimi.

Palvelut tuottaa kuntayhtymän Perusturvaliikelaitos Saarikka, jota johtaa liikelaitoksen johtaja. Liikelaitoksella on 5-jäseninen johtokunta.

Palvelutuotanto on jaettu seuraaviin palvelualueisiin:

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuteen on koottu hyvinvointia ja terveyttä tukevia palveluita, kuten neuvola- ja kouluterveydenhuollon sekä perhe- ja sosiaalityön palveluita. Palvelualue vastaa myös koko Saarikan osalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnista.

- Arjen tuen palvelukokonaisuuden tehtävänä on tuottaa palveluja vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi.
- Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut huolehtivat perusterveydenhuoltoon liittyvästä ohjauksesta, neuvonnasta, erilaisista tutkimuksista ja hoidoista.

SOSIAALIPALVELUT

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	71 448,27	81 130,00	46 862,46	34 267,54
	<i>Sisäiset</i>	131,50	250,00	50,00	200,00
	<i>Yhteensä</i>	71 579,77	81 380,00	46 912,46	34 467,54
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	11 781,65	22 150,00	-60,00	22 210,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	11 781,65	22 150,00	-60,00	22 210,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		59 798,12	59 230,00	46 972,46	12 257,54

Sosiaalipalvelut koostuvat pääasiassa eläkemenoperusteisista maksuista (kasvatus- ja perheneuvola, kotihoito, omaishoidontuki, Kivikon vanhainkoti ja Suojarinne), kotihoidon tukipalvelun työllistetyt ja ateriakuljetusten menoista ja tuloista sekä elatustukimenoista ja -tuloista. Kunnassa toimii vanhusneuvosto, jonka määrärahat kuuluvat sosiaalipalveluihin. Kotihoidon tukipalvelujen ateriakuljetusten menot ja tulot on siirretty ruokahuoltoon, koska ruokahuollon henkilöstö hoitaa pääosin ateriakuljetukset itse.

TERVEYSPALVELUT

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	11 109,00	10 980,00	8 056,17	2 923,83
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	11 109,00	10 980,00	8 056,17	2 923,83
Tulot	<i>Ulkoiset</i>				0,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		11 109,00	10 980,00	8 056,17	2 923,83

Menot koostuvat perusterveydenhuollon ja erikoissairanhoidon eläkemenoperusteisista maksuista.

SOTE -KUNTAYHTYMÄ / PERUSTURVALIIKELAITOS SAARIKKA

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	6 001 784,00	5 593 840,00	5 376 517,00	217 323,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	6 001 784,00	5 593 840,00	5 376 517,00	217 323,00
Tulot	<i>Ulkoiset</i>				0,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		6 001 784,00	5 593 840,00	5 376 517,00	217 323,00

Menot koostuvat SoTe -kuntayhtymän ja erikoissairaanhoidon menoista. Laskutus tapahtui SoTen talousarvion varatun määrärahan mukaan. Hyvitystä kirjattiin 217.331 euroa.

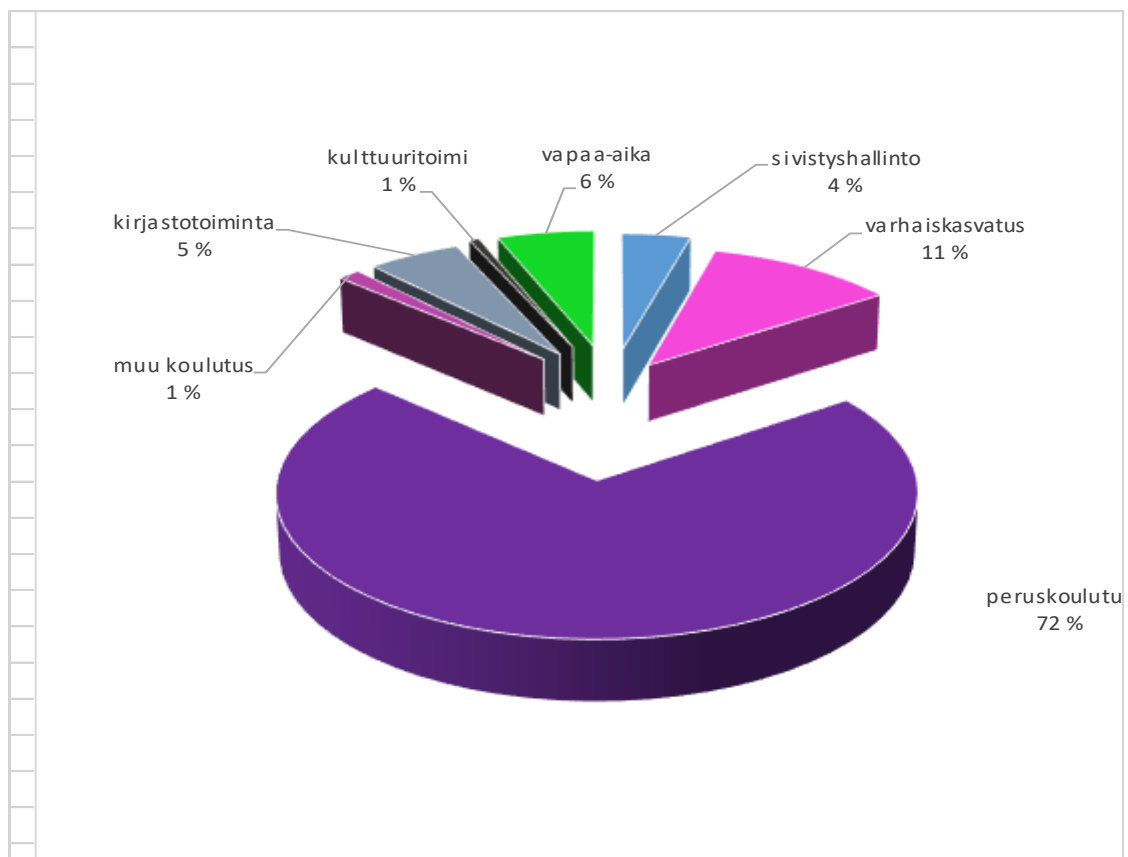
6.3 SIVISTYSOSASTO

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston tehtävänä on luoda, ylläpitää ja kehittää oppimisen ja opettamisen toimintaedellytyksiä sekä tuottaa varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen palveluja kunnassa.

Sivistyslautakunnan vastuualueeseen sisältyvät hallinto, varhaiskasvatus, peruskoulutus, muu koulutus, kirjastotoiminta, kulttuuri ja vapaa-aikatoimi.

Sivistyslautakunnan alaisia tilivelvollisia ovat sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, rehtori, kirjastonhoitaja sekä vapaa-aikaohjaaja.

TP 2017	Menot		Tulot		Yhteensä		
	Ulkoiset	Sisäiset	Ulkoiset	Sisäiset	Menot	Tulot	Netto
sivistyshallinto	103 086	3 554	19 022	1664,13	106 640	20 686	85 954
varhaiskasvatus	244 312	29 702	35 398	0	274 013	35 398	238 615
peruskoulutus	1 079 896	493 412	29 612	8755,96	1 573 308	38 368	1 534 940
muu koulutus	27 593	764	49	0	28 357	49	28 308
kirjastotoiminta	86 463	31 860	1 137	0	118 323	1 137	117 186
kulttuuritoimi	13 997	967	2385,87	0	14 964	2 386	12 578
vapaa-aika	103 118	33 076	11 780	2581,51	136 194	14 361	121 833
					0	0	0
YHTEENSÄ	1 658 464	593 335	99 384	13 002	2 251 799	112 386	2 139 413

300 SIVISTYSHALLINTO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	111 469,56	71 950,00	103 085,76	31 135,76
	<i>Sisäiset</i>	3 328,87	4 070,00	3 554,29	-515,71
	<i>Yhteensä</i>	114 798,43	76 020,00	106 640,05	30 620,05
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	37 484,00	7 500,00	19 022,32	11 522,32
	<i>Sisäiset</i>		0,00	1 664,13	1 664,13
	<i>Yhteensä</i>	37 484,00	7 500,00	20 686,45	13 186,45
YHTEENSÄ SIS+ULK		77 314,43	68 520,00	85 953,60	17 433,60
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				750,48	
Muutos				7,19	
Poistot				-110,82	
Arvo 31.12.				646,85	

Sivistyshallintoon sisältyvät sivistyslautakunta, hallinto, ulkopuolista rahoitusta saaneet perusopetuksen kehittämisprojektit sekä joukkoliikenne (=asiointiliikenne). Hallinnon tavoitteena on tuottaa ja kehittää kunnan kasvatus- ja sivistyspalveluja. Sen tehtävänä on palvella kuntalaisia sivistyspalveluihin liittyvissä asioissa sekä valmistella lautakunnan käsittelyyn meneviä asioita ja huolehtia päätösten täytäntöönpanosta. Hallinto huolehtii myös seutuyhteistyöstä ja koordinoi ulkopuolisella rahoituksella tapahtuvaa perusopetuksen kehittämistoimintaa.

Sivistysjohtajapalvelujen määräaikaista ostopalvelusopimusta Kannonkosken kunnan kanssa jatkettiin siten, että työaika on 50 %. Tehtävää hoiti 31.3.2017 saakka Vesa Wilkko ja 1.4.2017 alkaen Hanna-Kaisa Pekkarinen.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Lautakunta kokoontui kahdeksan (8) kertaa. Sivistysjohtajapalvelut ostettiin Kannonkosken kunnalta 50 % työajalla, ja osaston toimistosihteeri (24 %) tuottaa tukipalveluja koko sivistysosastolle.

Laadulliset

Keskeisinä asioina käsiteltiin vuotuisten toimintakertomuksen, koulun lukuvuosisuunnitelman ja talousarvion lisäksi mm. päätökset liikuntapaikkojen hoidosta, nuorisotalon valvonnasta, kuljetuspalvelujen ostosta kaudelle 2017 – 2020, jaettiin stipendejä, valittiin Vuoden nuori, vuoden liikuntateko, tsemppaaja ja tsemppari sekä palkittiin menestyneitä urheilijoita. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma tuli voimaan syksyllä.

Tainion täysin remontoitu koulukiinteistö toimi ensimmäisen täyden talousarviovuoden, ja siihen ollaan oikein tyytyväisiä. Opettajien osaamista talon tietotekniikan hyödyntämiseen vahvistettiin ns. digitutor-toiminnalla.

Talousarvioon varattiin kustannuspaikka ulkopuolisella rahoituksella toteutettaville projekteille, joilla kehitetään perusopetuksen laatua ja henkilöstön osaamista. Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin saatu valtion erityisavustus käytettiin suunnitelman mukaisesti koulunkäynninohjaajan palkkaamiseen Tainionmäen koululle. OKM:n avustus tutoropettajien palkkaukseen hoidettiin yhteistyössä maakunnan kanssa siten, että hanketta hallinnoi Jyväskylä.

Näiden lisäksi kehittämistoimintaa jatkettiin myös koulun kerhotoiminnassa ja Liikkuva koulu -toiminnassa.

Uusi opetussuunnitelma vakiintui käyttöön alaluokilla. Perusopetuksen yläluokilla opiskeltiin vielä rinnan vanhan ja uuden opetussuunnitelman mukaisesti: 7. vuosiluokka otti käyttöön uuden opetussuunnitelman 1.8.2017 alkaen, 8.-9 vuosiluokat etenivät vanhan mukaisesti.

Asiointiliikenne kilpailutettiin osana kunnan kuljetuspalveluita ja sen hankintasopimus saatiin solmittua aivan vuoden lopussa.

Taloudelliset

Ulkopuolista rahoitusta eli projekteja hyödynnettiin neljään eri kehittämishankkeeseen.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Laajuus					
Lautakunnan kokoukset	8	7	7	8	+1
Lautakunnan pykälät	89	79	80	89	+9
Projektit	5	6	3	4	1
Asiointiliikenne, matk.	189	184	-	145	-51
Asiointiliikenne, ajokerrat	160	152	-	133	-7
Taloudellisuus					
Hallinto €/asukas	80	62	63		-7
Osaston henkilöstökulut	1207984	1173950	1158260	1182750	+24490
Asiointiliikenne, €/matk.	30,90	19,97	-	31,72	-11,75
Voimavarat					
Hallinnon vakanssit	0,64	0,64	0,64	0,74	+0,10
Osaston henkilöstö/ henkilöstötyövuodet			33/ 25,5		

310 VARHAISKASVATUS

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	247 817,31	248 970,00	244 311,63	-4 658,37
	<i>Sisäiset</i>	28 300,43	29 360,00	29 701,78	341,78
	<i>Yhteensä</i>	276 117,74	278 330,00	274 013,41	-4 316,59
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	29 895,23	22 000,00	35 398,35	13 398,35
	<i>Sisäiset</i>		0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	29 895,23	22 000,00	35 398,35	13 398,35
YHTEENSÄ SIS+ULK		246 222,51	256 330,00	238 615,06	-17 714,94
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				367,05	
Muutos				11 386,76	
Poistot				-54,72	
Arvo 31.12.				11 699,09	

Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen sisältyy perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, muut päivähoidon palvelut, lasten kotihoidontuki ja mahdollinen vauvaraha.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Tavoitteen mukaisesti tuotettiin riittävät varhaiskasvatuksen palvelut: päivähoitopaikka pystyttiin tarjoamaan lakisääteisessä ajassa.

Henkilöstöressurssina oli talousarviossa varauduttu yhteen omassa kodissaan työskentelevään ja puolikkaaseen perheessä työskentelevään perhepäivähoitajaan. Perhepäivähoitoa kuitenkin toivottiin lisää, joten hoidon tarpeeseen vastattiin palkkaamalla määräaikaisesti yksi omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia lisää. Päivähoitokeskus Nuppukummussa työskenteli ka kolme hoitajaa (1 lastenhoitaja ja 2 ryhmäperhepäivähoitajaa) ja varhaiskasvatuksen ohjaus toteutettiin 44 % työressurssina esikoulun opettajan toimesta.

Päivähoitoikäisiä lapsia oli hoidossa perhepäivähoitajilla ja Nuppukummussa 31.12.2017 yhteensä 15, esikouluikäisiä 3 ja koululaisia 2. Kokopäiväisiä hoitopäiviä oli vuonna 2017 yhteensä 1010 ja puolipäiväisiä hoitopäiviä oli yhteensä 1838.

Laadulliset

Tavoitteena oli hyvän ja laadukkaan päivähoidon takaaminen, yhteistyö vanhempien, sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön sekä muiden yhteistyötahojen (koulu ym.) kanssa sekä seudullisen varhaiskasvatussuunnitelman, uuden

esiopetussuunnitelman ja aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyödyntäminen. Näitä tavoitteita vietiin eteenpäin mm. henkilöstöresursoinnilla, täydennyskoulutuksella ja suunnitelmien päivityksillä.

Esiopettaja toimi varhaiskasvatusjohtajana opettajan työn lisäksi (johtajan työresurssi 44%, opettajan 88 %) 24.10.2016 alkaen. Työsuhde on toistaiseksi. Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjottiin syksystä alkaen osittain myös koululla koulunkäynninohjaajien ohjaamana, mutta tehtäväalue säilyi edelleen osana varhaiskasvatuksen palvelua.

Kasvatushenkilöstön täydennyskoulutusta ja osaamisen kehittämistä huomioitiin mm. siten, että koko henkilöstö osallistui työnohjaukseen, koulutettiin seutukunnalliseen Lapset puheeksi toimintamallin käyttöön ja osa kävi vielä kasvatuskoulutuksen loppuun.

Varhaiskasvatuksen erityislastentarhanopettajan palveluja ostettiin edelleen kahtena päivänä kuukaudessa, yksi päivä perhepäivähoidon tarpeita varten ja toinen eskariin kouluvalmiuksien kartoitusta varten. Palvelu ostettiin Koskelta 31.7.2017 saakka ja loppuvuoden osalta Kannonkoskelta. VEO:n palvelut ovat tarpeellinen ennaltaehkäisevän tuen ja varhaisen puuttumisen muoto.

Vuoden aikana pystyttiin tarjoamaan kysyntään perustuvaa vuorohoitoa.

Taloudelliset

Varhaiskasvatuksen talousarvioon varattu määräraha alittui 18 100 euroa. Maksutuloja kertyi 13400 ennakoitua enemmän. Henkilöstökulut ylittyivät 16 400 euroa. Lasten kotihoidontukea maksettiin 23 000 ennakoitua vähemmän.

Vauvarahaa maksettiin muistamisena yhteensä viidelle kivijärveläiselle vuonna 2017 syntyneelle vauvalle á 50 euroa.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Laajuus					
Hoitopäivien lkm	2651	2651		2848	
Lapsia hoidossa 31.12.	21	21	22	24	+2
Taloudellisuus					
Varhaiskasvatus netto *)	307799	246223	256330	238615	-17715
Päivähoito netto *)	218393	213673	210330	215846	+5516
Lasten kotihoidon tuki	53174	32349	45500	22520	-22980
Voimavarat					
Vakanssit	5,5	5,5	5	5,5	+0,5

*) sis. aamu- ja iltapäivätoiminnan

330 PERUSKOULUTUS

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	1 154 958,48	1 127 990,00	1 079 895,84	-48 094,16
	<i>Sisäiset</i>	397 080,15	510 270,00	493 412,41	-16 857,59
	<i>Yhteensä</i>	1 552 038,63	1 638 260,00	1 573 308,25	-64 951,75
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	33 273,63	17 100,00	29 612,33	12 512,33
	<i>Sisäiset</i>	7 389,77	10 000,00	8 755,96	-1 244,04
	<i>Yhteensä</i>	40 663,40	27 100,00	38 368,29	11 268,29
YHTEENSÄ SIS+ULK		1 511 375,23	1 611 160,00	1 534 939,96	-76 220,04
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				91 188,85	
Muutos				87 100,98	
Poistot				-33 436,77	
Arvo 31.12.				144 853,06	

Sisäisiin eriin kuuluvat ruokapalvelun ostot, sisäiset vuokrat sekä sisäinen talous- ja tietohallinto.

Tainionmäen koulu on yhtenäinen perusopetuksen koulu, jossa toimivat vuosiluokat 0-9. Talousarviossa peruskoulutukseen sisältyvät opetus, kuljetukset, ruokailu (sis. osto), muu oppilashuolto ja koulukuraattoripalvelut.

Oppilaille turvattiin perusopetuslain mukaiset opiskelumahdollisuudet. Yleisopetuksen oppilaiden ja yleisopetukseen integroitujen yksilöllisen opetussuunnitelman mukaisesti opiskelevien oppilaiden tarpeet huomioitiin joustavien opetusjärjestelyjen ja tarkoituksenmukaisten resurssien avulla. Kevät- ja syyslukukaudella 2017 perusopetuksen tuntikehys oli 310 tuntia ja esiopetuksen tuntikehys oli 20 tuntia. Tuntikehys, opettajien ja koulunkäynninohjaajien lukumäärä olivat kiinteästi sidoksissa oppilaiden tuen tarpeisiin ja lukumäärään. Opettajien yhteiskäyttöä tehostettiin esimerkiksi siten, että lukuvuonna 2017 - 2018 sekä luokanopettajat että aineenopettajat antoivat opetusta vuosiluokilla 3-9.

Toiminnan painopisteet

Yhtenäisen perusopetuksen toimintaa kehitettiin. Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön myös vuosiluokalla 7. Arvioinnin kehittämistyötä ja uudistamista jatkettiin sekä seutukunnallisesti että kunnan yhtenäisen perusopetuksen koulussa. Koulussa arvioitiin perusopetuksen laatuksien mukaisesti koulun toimintaa. Henkilökunnan tiedollisten ja taidollisten valmiuksien kehittämistä tuettiin. Kuntarajat ylittävää yhteistyötä sekä opetustoimessa että opetustoimen ulkopuolella pyrittiin kehittämään ja tehostettiin monipuolisesti. Kouluun hankittiin kalusteita ja laitteita käytettävissä olleiden resurssien mukaisesti

Koulutuksellista tasa-arvoa kehitettiin hankerahoituksella, joka mahdollisti ja mahdollistaa ohjaajan palkkaamisen. Koulu oli mukana ”Liikkuvassa koulussa” ja sen mukaista toimintaa kehitettiin vuonna 2017. Valtion rahoituksen avulla oli myös mahdollista jatkaa ja kehittää monipuolista kerhotoimintaa.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Opetusta annettiin perusopetuksen 0-9 vuosiluokilla vuonna 2017 tuntikehyksen mukaisesti. Esiopetus on hallinnollisesti koulun yhteydessä.

Perusopetuksen päättötodistuksen sai 100 % ikäluokan oppilaista. Oppilailla oli mahdollisuus osallistua monipuoliseen kerhotoimintaan.

Laadulliset

Perusopetuksen käytännön toteutuksessa huomioitiin mahdollisuuksien mukaisesti oppilaiden yksilölliset tarpeet ja opetustoiminnan kannalta järkevät ryhmäkoot. Erialaisten kerhojen avulla annettiin oppilaille mahdollisuus kehittää harrastuksenomaisesti omia kykyjään.

Opetuksen laatua pyrittiin kehittämään monipuolisesti. Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017 myös vuosiluokalla 7. Koululla on käytössä perusopetuksen laatukriteereiden mukainen laatuasiakirja, jonka mukaisesti koulun toimintaan vuosittain arvioidaan.

Opetushenkilöstön kouluttautumista mahdollistettiin mm. Keski-Suomen Osaava-ohjelman avulla ja samalla tähdennettiin tiedollisten ja taidollisten valmiuksien uusiutumisen merkitystä opetuksen laadun kehittämiseksi.

Kuntien välisellä opettajien yhteiskäytöllä varmistettiin pätevien opettajien toiminta koulussa. Koulukuraattori ja -psykologipalvelut olivat käytettävissä 1-2 kertaa viikossa koululla ja kouluterveydenhoitaja noin 2 kertaa viikossa. Kolmen vakinaisen koulunkäynninohjaajan lisäksi koulu työllisti yhden määräaikaisen koulunkäynninohjaajan valtion myöntämällä avustuksella.

Taloudelliset

Kotikuntakorvaukset aiheuttivat käyttötalouteen noin 36 600 euron nettokustannukset. Kotikuntakorvausmenoja syntyy kivijärvisestä lapsesta ja nuoresta, joka suorittaa peruskoulua oman paikkakunnan ulkopuolella.

Koulun toiminta mukautettiin talousarviomäärärahojen mukaisesti, talousarvion alitusta tuli noin 76 220 euroa. Koulukuljetukset alittuivat 9500 eurolla. Henkilöstökulut ja kouluruokailu toteutuivat ennakoitua pienempänä.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA2017	TP 2017	Poikkeama
Laajuus					
Esiopetus, oppilaat 20.9.	12	8	9	8	-1
Perusopetus, oppilaat 20.9.	97	95	94	96	+2
Peruskoulun oppim	12	8	9	9	0
Tuntikehys	310/310	330/330	330/330	330/330	0
Yleisop.tunnit/oppilas	3,1	3,2	3,1	3,1	0
Eriyisopetuksen tunnit	24	24	24	24	0
Opetusryhmät	6-15	5-16	5-16	5-16	0
Opp./opettaja keskim.	6	5,4	6	6	0
Kuljetusoppilaat k/s	53/52	51/50	50/48	49/48	-1/0
Por:n koko keskimäär.	10,5	10,3	10,3	10,4	+0,1
Taloudellisuus					
Käyttömenot €/asukas	1167	1250	1364	1390	+26
Käyttömenot €/oppilas	14751	15068	15905	15128	-777
Käyttömenot €/opetust.	119	123	131	125	-6
Opetusmateriaali/opp	247	371	325	329	+4
Koulukuljetus/kulj.oppil	2278	2654	2244	2046	-198
Opettajien täyd.koul/op	100	100	100	100	0
Voimavarat					
Opetushenkilöstö,	17	19	18	18,5	+0,5
- vak	9	9	8	9	+1
- tuntiopettajat, vak	3	4,5	4,5	4	-0,5
- opettajat, ma	1	1	2	1,5	-0,5
Muu henkilöstö	3	4	3,5	4	+0,5

Talousarvio 2017 asukasluku: 1201, tilinpäätös 2017 asukasluku: 1132

340 MUU KOULUTUS

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	28 061,85	28 820,00	27 593,02	-1 226,98
	<i>Sisäiset</i>	658,53	760,00	763,82	3,82
	<i>Yhteensä</i>	28 720,38	29 580,00	28 356,84	-1 223,16
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	49,00	0,00	49,00	49,00
	<i>Sisäiset</i>		0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	49,00	0,00	49,00	49,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		28 671,38	29 580,00	28 307,84	-1 272,16

Muu koulutus käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston sekä toisen asteen kuraattori- ja psykologipalvelut.

Kivijärvellä toimii Karstulan kansalaisopisto, joka on kuntalaisten arvostama vapaan sivistystyön oppilaitos, matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaiikka sosiaaliselle kasvulle, itsensä kehittämiseksi sekä henkisen ja fyysisen vireyden ylläpitämiseen.

Kivijärvi on jäsen Viitasalo-opistossa, jonka isäntäkuntana on Saarijärven kaupunki. Viitasalo-opiston toiminta-ajatuksena on toiminta-alueensa musiikin ja tanssin harrastuksen kehittäminen ja musiikin ja tanssin perusopetuksen antaminen sekä harrastajille että ammattiin aikoville.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Kansalaisopistossa opetustuntien määrä jäi alle suunnitellun, mutta opiskelijoiden määrä kasvoi. Eniten kursseja oli liikunnassa, musiikissa ja kädentaidoissa. Kädentaitopiirien näyttely pidettiin kirjaston aulassa ja musiikkipiiriläiset esiintyivät näyttelyn avajaisissa.

Kivijärvellä musiikkiopisto järjesti pianon yksilöopetusta ja kaksi oppilaskonserttia. Muiden soitinten opiskelu, tanssi ja musiikkileikkikoulu on mahdollista Saarijärvellä tai Karstulassa. Viitasalo-opistossa kivijärveläisiä oppilaita opiskeli perustasolla 11 oppilasta.

Laadulliset

Kansalaisopiston koulutustarjonta oli kohtalaisen monipuolista ja perustui sekä opiston tavoitteisiin, että kuntalaisten toivomuksiin

Taloudelliset

Sekä kansalaisopiston toimintamenot että musiikkiopiston talous toteutui talousarvion mukaisesti, hieman alle määrärahojen.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA2017	TP 2017	Poikkeama
Laajuus					
<i>Kansalaisopisto</i>					
Opetustuntien määrä	740	858	810	675	-135
Opiskelijoiden määrä	203	214	280	308	+28
<i>Musiikkiopisto</i>					
Opetustuntien määrä	449	426		420	
Opiskelijat	10,5	11	10	11	+1
Taloudellisuus					
<i>Kansalaisopisto</i>					
Toimintakate	15096	20509	21380	20683	-697
€/opetustunti	20,4	23,9	26	30,7	+4,7
€/opiskelija	74,3	95,8	74	67,3	-6,7
<i>Musiikkiopisto</i>					
Toimintakate	7015	7942	8000	7425	-575
€ / opiskelija	668	722	782	675	-107
Voimavarat					
Vakanssit	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.

Toisen asteen kuraattori- ja psykologipalveluita ei vuonna 2017 toteutunut lainkaan.

350 KIRJASTOTOIMI

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	93 547,07	88 720,00	86 462,79	-2 257,21
	<i>Sisäiset</i>	32 244,41	32 940,00	31 859,96	-1 080,04
	<i>Yhteensä</i>	125 791,48	121 660,00	118 322,75	-3 337,25
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	902,14	850,00	1 136,83	286,83
	<i>Sisäiset</i>		0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	902,14	850,00	1 136,83	286,83
YHTEENSÄ SIS+ULK		124 889,34	120 810,00	117 185,92	-3 624,08
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				20 407,61	
Muutos				28,79	
Poistot				-7 550,18	
Arvo 31.12.				12 886,22	

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Yhteiseen Keski-kirjastoverkkoon Kivijärvi on kuulunut 1.10.2013 alkaen ja verkko kattaa kaikki Keski-Suomen kunnankirjastot. Keski-kirjastojen ohjausryhmä linjaa toimintaa ja yhteistyötä tehdään mm. e-hankinnoissa ja logistisissa ratkaisuisissa.

Uusi kirjastolaki tuli voimaan 1.1.2017. Lain tavoitteena on edistää (§ 2)

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Lain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on (§ 6)

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Tavoitteena oli kartuttaa kirjaston kokoelmia määrällisesti. Käyntimääriin pyrittiin vaikuttamaan järjestämällä erillisiä tapahtumia kirjastossa.

Lainaajamäärä on pysynyt ennallaan. Lainausoikeuttaan käytti 358 henkilöä. Kokoelmapoistoja tehtiin kohtuullisesti (651). Hankintoja tehtiin 5 % edellisvuotta vähemmän, mutta silti vielä normaalia enemmän. Aikuisten kaunokirjallisuutta hankittiin edellisvuotta enemmän.

Lainamäärät ovat laskeneet kymmenen vuoden ajan ja fyysiset käynnit viisitoista vuotta. Edellisvuonna lainat nousivat, mutta palasivat nyt entisiin lukemiin (11 231 - > 10 477)

Kävijämäärät pienenivät hieman, 9 727 -> 9318. Verkkokäynnit jatkoivat nousuaan.

Laadulliset

Tavoitteena oli monipuolistaa aineistoa asiakkaiden toiveiden mukaisesti, hyödyntää Keski-kirjastojen kokoelmia, opastaa kirjastonkäytössä ja avustaa tiedonhaussa, lisätä ja mainostaa toimintaa.

Toteutunut: Hankinnoissa kuunneltiin myös asiakkaiden toivomuksia. Keski-kirjastot tarjoavat asiakkailleen nykyään myös e-kirjoja, e-musiikkia ja e-lehtiä. Opastusta kirjavalinnoissa, tiedonhaussa ja tietokoneiden käytössä oli viikoittain. Logistiikka- ja muu yhteistyö jatkui Keski-kirjastojen kanssa. Kivijärveltä muualle seutulainattiin 1 402 (edellisenä vuonna 796) kpl, asiakkaillemme puolestaan seutulainattiin muualta 661 (808) kpl. Ensimmäisen kerran Kivijärvi oli selkeästi ”antava” osapuoli.

Piirit, tapahtumat ja vierailut: Kirjaston tiloissa kokoontui kansalaisopiston perinnepiiri. Joulukuussa alkoi kirjastossa digihankkeen kokoontumiset. Vuoden aikana kirjastossa pidettiin myös kansalaisopiston kahvikonsertti, kaksi runotapahtumaa, kaksi karaoketilaisuutta ja liikuntasalissa yhdessä muiden kanssa taikuriesitys 4.10. Satutunteja pidettiin säännöllisesti joka toinen viikko.

Koululuokat vierailivat kirjastossa. Tiloja on käytetty myös kokoustiloina soveltuvien osin (mm. martat, kotiseutuyhdistys, eläkeliitto).

Näyttelyt: Kansalaisopiston näyttely, käsityökerho Wingerborgin Suomi 100 – sinivalkoisia käsitöitä –näyttely ja Voimaa vanhemmuuteen –kuvataidenäyttely.

Sisällöllistä toiminnallisuutta on tuettu myös kirjaston facebook-sivuilla, täydennyskoulutuksin (5) ja seudulliseen toimintaan osallistumalla.

Taloudelliset

Kirjaston määrärahat riittivät. Käyttötaloudessa tuloja saatiin noin 300 euroa enemmän. Menot alittuivat reilulla 3 000 eurolla.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	Tot. 2017*	Poikkeama
Laajuus					*
Kotilainat	10 290	11 349	10 000	10 477	-477
Lainat/asukas **	9	9	9	9	0
Lainajaat	358	357	360	358	-2
Kävijämäärä/v	8 015	9 727	8 500	9 318	818
Verkkokäynnit	4 087	4 398	4 200	4 855	655
Kirjastoaineisto	30 601	30 474	31 500	30 722	-778
- josta kirjoja	27 796	27 622	28 500	27 820	-680
Aukiolotunteja/v	1 104	1 112	1 100	1 098	-2
Toimintakulut	116 753	125 791	121 450	118 323	3 116
- kstoaineistokulut	17 232	19 791	16 400	18 002	-1 602
- henkilöstökulut	57 930	62 520	63 070	59 976	3 094
Toimintakate/as. **	96	104	104	101	3
€ / käynti	14	13	14	13	1
€ / laina	11	11	12	11	1
Vakanssit	1,4	1,4	1,4	1,4	0

*) + on positiivinen kehitys, - on negatiivinen kehitys talousarvioon verrattuna

***) asukaslukua 1161 käytetty v. 2017

360 KULTTUURITOIMI

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	12 732,50	13 320,00	13 996,69	676,69
	<i>Sisäiset</i>	1 220,40	770,00	966,88	196,88
	<i>Yhteensä</i>	13 952,90	14 090,00	14 963,57	873,57
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	1 388,96	100,00	2 285,87	2 185,87
	<i>Sisäiset</i>		0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	1 388,96	100,00	2 285,87	2 185,87
YHTEENSÄ SIS+ULK		12 563,94	13 990,00	12 677,70	-1 312,30
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				5 080,81	
Muutos				0,00	
Poistot				-231,00	
Arvo 31.12.				4 849,81	

Lain kuntien kulttuuritoiminnasta mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoimi osana kunnan sivistystointa tukee ihmisten ja yhteisöjen henkistä vireyttä, järjestää ja välittää kulttuuri- ja juhlatilaisuuksia sekä tarjoaa mahdollisuuksia taiteen harrastamiseen. Lisäksi kulttuuritoimi on mukana paikallisen kulttuuriperinteen vaalimisessa ja edistämässä.

Kulttuurisektori vastaa kulttuuripalveluista ja kunnan juhlista, joihin on varattu määräraha "kulttuuritoimen" puolelle.

Uutta kulttuuritoimintalaki valmistellaan parhaillaan (2018).

Toimintamuutos ja painopistealueet

Kulttuuritoimi tuotti kulttuuripalveluja yksin sekä yhdessä yhdistysten ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Yhdistysavustuskäytäntö on palautettu 2014.

Kunnan kotisivuja, Kivijärvi-facebook-ryhmää, kuntatiedotetta ja paikallislehteä hyödynnettiin tapahtumatiedottamisessa.

Taide-elämyksiä luotiin lähinnä musiikin, teatterin ja kuvataiteen keinoin. Kuntalaisten henkistä vireyttä vahvistettiin erilaisin tapahtumin joko luomalla niitä paikallisoin voimin tai ostamalla ammattilaisilta.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset ja laadulliset

Tavoitteena oli tarjota kulttuuritapahtumia kaikenikäisille kuntalaisille ja kesäasukkaille ja järjestää Suomi100-juhla. Tavoitteena oli tehdä yhteistyötä eri yhdistysten, yhteisöjen, vapaa-aika-, kirjasto- ja koulutoimen, kansalaisopiston ja naapurikuntien kanssa.

Toteutunut: Kulttuuritoimi järjesti vuotuisjuhlien lisäksi yhteislaulu- ja muita tapahtumia. Kulttuuritoimijat toimivat edelleen hyvin. Sivistyslautakunta valitsi Vuoden Nuoren (EL) ja kulttuuritoimi Onni-tunnustuksen saajan (EA). Kulttuuriavustuksia haki ja sai viisi (5) hakijaa.

Kulttuuritoimi järjesti tai oli mukana seuraavissa **tapahtumissa** vuonna 2017 (suluissa arvio osallistujamäärästä):

- ukrainalainen Gennadi Petrenkon musiikkiteatteriesitys 6.2.(30)
- Onnellisuuden päivä 20.3. (50)
- kuljetus veteraanipäivän juhlaan Saarijärvelle 27.4. (20)
- kaatuneitten muistopäivän juhla 21.5. (80)
- SA INT show –dokumenttielokuva 4.6. (20)
- Vaskisoittajat torilla 17.6. (15)
- yhteislauluillat Lähteellä, Förstissä, museolla ja Tobiassoneilla (150)
- museopäivä 12.7. yhteistyössä kotiseutuyhdistyksen kanssa (70)
- torikonsertti/Kauhava Big Band 23.7. yhteistyössä kotiseutuyhdistyksen kanssa (150)
- linja-autokuljetus Koirasalmen kuorotapahtumaan 6.9.
- Jyväskylän puhallinorkesterin esitys 17.11. yhdessä koulun kanssa (135)
- Suomi 100 - itsenäisyyspäivän juhla 6.12. (200)
- joulumarkkinat 9.12. (100)
- Eija Kantolan joulukonsertti 15.12. (97) (nettotappio noin tuhat euroa)

Kulttuurivuoteen oman lisänsä toivat mm. Kivijärven kesäteatterin esitykset Hannunkivessä, kotiseutuyhdistyksen museotoiminta ja Kivijärvi Soi -konsertit, Lions clubin rantakeittojuhla, Heitjärven kyläyhdistyksen iltamat ja Saunakylän kyläyhdistyksen Laulukukkokilpailu.

Karstulan (hallinnoija), Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven yhteinen toinen, iäkkäämmille tarkoitettu hanke Voimaa taiteesta sai rahoitusta 36 000 euroa. Hankeaika oli 8/2016-7/2017.

Kunnanhallituksen nimeämä Suomi 100 –ohjausryhmä kokoontui 5.5., 25.8., 19.9. ja 17.11. Ryhmä koordinoi tapahtumia ja sihteerinä toimi kirjastonhoitaja. Kulttuuripuolen määrärahoilla hankittiin Suomi 100 –rekvisiitta, banderollit, ilmapallot ja pinssit sekä itsenäisyyspäivän juhlavalaistuksessa käytetty kolme valonheitintä. Itsenäisyyspäivän juhlan ohjelmasta vastasi koulu.

Kunnanhallituksen nimeämä Kivijärvi 150 –työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 13.12.2017, mukana kirjastonhoitaja. Työskentely jatkuu juhluvuonna 2018.

Taloudelliset

Kulttuuritoimen määrärahat riittivät. Käyttötaloudessa tuloja saatiin noin 2 000 euroa suunniteltua enemmän. Menot ylittyivät noin tuhannella eurolla.

Ulkoisella rahoituksella ja kuntien välisellä yhteistyöllä mahdollistui Voimaa taiteesta –hanke.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	Tot. 2017	Poikkeama
Laajuus					*
Vuotuisjuhlat	3	2	3	2	-1
Linja-autokuljetukset	1	1		2	2
Yleisömäärä juhlissa	210	280	400	280	-120
Luennot ja esitelmät	2	3	3	1	-2
Teatterit, konsertit	10	12	8	12	4
Avustukset+Vuoden Nuori	840	740	1 340	840	-500
Taloudellisuus					
Toimintakate €	10 418	12 564	13 990	12 578	-1 412
Toimintakate/as € **	9	10	12	11	-1
Voimavarat					
Vakanssit	0	0	0	0	0

*) + on positiivinen kehitys, - on negatiivinen kehitys talousarvioon verrattuna

***) asukasluku 1161 v 2017

037 VAPAA-AIKATOIMI

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	110 652,50	113 360,00	103 118,48	-10 241,52
	<i>Sisäiset</i>	32 326,33	33 830,00	33 075,67	-754,33
	<i>Yhteensä</i>	142 978,83	147 190,00	136 194,15	-10 995,85
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	11 890,75	12 600,00	11 779,50	-820,50
	<i>Sisäiset</i>		0,00	2 581,51	2 581,51
	<i>Yhteensä</i>	11 890,75	12 600,00	14 361,01	1 761,01
YHTEENSÄ SIS+ULK		131 088,08	134 590,00	121 833,14	-12 756,86
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				102 914,09	
Muutos				67 031,00	
Poistot				-18 865,08	
Arvo 31.12.				151 080,01	

Vapaa-aikatoimeen sisältyvät nuorisotoiminta, lasten ja nuorten harrastustoiminta, nuorisovaltuusto, liikunta- ja urheilutoiminta ja urheilualueiden hoito.

1.1.2017 voimaan tulleen uuden nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja –toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Tehtävää hoitaessaan kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien tahojen kanssa. Monialaista yhteistyötä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto, jonka kohderyhmänä on kaikki kunnassa asuvat nuoret. Laissa on säädetty myös etsivän nuorisotyön toteuttamisesta.

10.4.2015 voimaan tulleen uuden liikuntalain mukaan kunnan vastuulla on edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla järjestämällä liikuntapalveluja ja terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Toimintamuutos

Uusi nuorisolaki määrittelee kunnan tehtävät aikaisempaa yleisemmällä tasolla. Nuorisovaltuustosta säädetään nyt nuorisolain sijasta uudessa kuntalaissa.

Nuorisotalon avoimen toiminnan aukioloaikoja supistettiin syksystä 2015 alkaen kahteen iltaan viikossa vähentyneen kävijämäärän takia. Vastaavasti nuorten kerhotoiminta lisääntyi ja sitä on myös nuorisotalon tiloissa.

Nuorisojärjestöjen toiminta on 4H-yhdistystä lukuun ottamatta lähestulkoon loppunut. Kunnan ja vireästi toimivan 4H:n yhteistyö lisääntyi entisestään. Seutukunnallinen

yhteistyö tapahtumien järjestämisessä sen sijaan on hiipunut sekä nuorisotoiminnan että liikuntapuolella.

Liikuntapaikkojen hoitopalvelut ostetaan pääosin urheiluseuralta ja lisääntyneessä määrin yksityisiltä palveluntarjoajilta. Jossakin määrin kenttiä ja alueita hoidetaan myös vapaa-aikatoimen omana työnä.

Liikunta- ja kuntosalin lattiaremontti tehtiin syksyn 2016 aikana, samoin jääkiekkokaukalon pohjan asfaltti poistettiin ja tilalle laitettiin kivituhka. Liikuntapaikkojen määrä on lisääntynyt. Frisbeegolfrata valmistui 2013 ja kesäksi 2015 sinne vaihdettiin uudet korit, jotka palvelevat paremmin mittavaa kilpailutoimintaa. Kukkonniemen uimaranta valmistui kesällä 2015 ja Peltokankaan pienlaskettelurinteen profiilia parannettiin. Tenniskenttä Peltokankaan alueelle valmistui 2014. Perinteisen tyylin latujen tekoon saatiin latu-urajyrin. Hoikanperäntien varteen pääosin nuorten itsensä talkootyönä rakentamaa airsofttradan kehittämistä jatkettiin edelleen talkootyönä.

Tainionmäen koulun pihaan valmistui lähiliikuntapaikka 2015. Kukkonniemen uimarannan valmistuttua Tiaisniemen uimaranta poistettiin käytöstä lokkiongelman takia ja laiturit siirrettiin ensin Hannunkiveen ja sieltä Puralankylälle.

Keskeisimmät ulkoliikuntapaikat käsittävä turvallisuussuunnitelma valmistui 2015 aikana, mutta suunnitelman mukaiset opastaulut asennettiin vasta 2016.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Nuorisotaloa pidettiin auki kahden kuukauden kesätaukoa lukuun ottamatta kahtena iltana viikossa. Loka-joulukuussa aukioloa voitiin kuitenkin lisätä viiteen päivään viikossa ylimääräisen työntekijäresurssin ansiosta ja aukiololle osoittautui myös olevan tarvetta. Talon avoimen toiminnan kävijämäärä iltaa kohti oli 5-20, ja koko vuoden kävijämäärä oli 1231. Nuorisotoimintaan taloa käytti lisäksi 4H-yhdistys, näytelmäkerho ja etsivä nuorisotyö. Ikäihmisten käsityökerho kokoontui siellä kahtena päivänä viikossa. Kokonaiskävijämäärä oli 1840.

Kannonkosken nuorisotoimen ja 4H-yhdistyksen kanssa järjestettiin Piispalassa crazy action-illoja, joihin oli linja-autokuljetus uimahallikuljetusten yhteydessä. Kivijärveläisiä 12-20-vuotiaita osallistujia 15-20/kerta. Nuorisotoimi on osallistunut lisäksi koulu yhteistyöhön välituntikahvilatoiminnan kautta.

Järjestöjen toimintaa tuettiin tekemällä niiden kanssa yhteistyötä niin, että mahdollisimman moni harrastusmuoto säilyisi Kivijärvellä.

Nuorisoneuvoston nimi muutettiin nuorisovaltuustoksi. Se järjesti kesällä joka perjantai nuorille pelitoimintaa ja paintball-ratatalkoita, sekä kartoitti nuorten toiveita. Merkittävin nuorisotoimen ja kaikkia kuntalaisia koskeva aloite oli puiston rakentaminen koulun ja Sanilan väliselle alueella. Nuoret ideoivat puistoa tekemällä ryhmissä sitä koskevia suunnitelmia ja pienoismalleja.

Kunnan ja seurakunnan, yhteiseen nuorten toimintailtapäivään Piispalassa osallistui 50 ja Fontanellan retkelle 43. Perinteinen vapputapahtuma järjestettiin yhden väli vuoden Tenholan koululla, osallistujia 35.

Hiihtokausi oli poikkeuksellisen pitkä, vaikka talvi oli vähäluminen. Hiihtoladun teko kuntoradalle alkoi syksyllä 11.11 ja kausi jatkui 14.4 saakka. Myös jääladut olivat käytössä pitkään. Kansanhiihdoissa suorituksensa kirjasi 47, mestari pyöräilijäkampanjassa 50 ja XXIII kävelyottelussa 229 kuntoilijaa. Urheiluseuran kanssa yhteistyössä järjestettäviä hopeasompahiihtoja pidettiin viisi kertaa, osallistujia keskimäärin 14-32.

Talven musiikkiluistelu keräsi keskimäärin 30 osallistujaa. Kaukalo oli luistelukunnossa koko talven poikkeuksellisten hyvien säiden takia. Myös pohjan muuttaminen asfaltista kivituhkaksi helpotti jäädyttämistä, kun routavauriot eivät olleet enää ongelmana.

Peltokankaan pienlaskettelurinteen hiihtohissi oli käytössä hiihtolomakaudella kolme viikkoa. Kävijöitä keskimäärin 8,7/päivä. Aukioloaikaa oli tarkoitus jatkaa vielä viikolla, mutta pohjoisen lomaviikollakin kävijämäärä oli enää 1,5/päivä. Perinteinen laskiaistapahtuma yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa kokosi pulkkamäkeen noin 130 osallistujaa.

Hannunkivi-juoksussa ennätyselliset 81 kilpailijaa. Kansallisia saappaanheittokilpailuja ei järjestetty kertaakaan, kun kivituhkaksi muuttanut kaukalon pohja osoittautui pehmeäksi vauhdinottoalustaksi. Uimahallimatkoja Piispalaan järjestettiin 12 kertaa, osallistujia n. 15/kerta. Ikäihmisten salivuorolla kävi keskimäärin kymmenkunta osallistujaa.

Kivijärven ja Kannonkosken pyöräilijät tapasivat kesäkuussa Yläpään risteyksessä. Aivan tavoiteltua sataa pyöräilijää paikalle ei saapunut osittain tulisen kelin takia, mutta tapahtuma oli kuitenkin onnistunut ja se järjestetään jatkossakin. Viidettä kertaa järjestettyyn Kivijärvi-pyöräilyyn reitillä Nousulahti - Perhon raja - Möttönen osallistui 22 pyöräilijää hyvissä olosuhteissa. Markkinoinnista huolimatta osallistujamäärää ei ole kasvanut tavoitellusti. Hannunkiven lomakylässä järjestettiin yhteistyössä VilliPeuran ja urheiluseuran kanssa sankohipimisen SM-kilpailut, joka kiinnosti 21 osallistujaa ja suurehkoa määrää yleisöä. Frisbeegolfin suosio jatkui lähes entisenään ja 20-väyläisellä radalla urheiluseura piti viikkokilpailuja koko kesän, sekä myös talvikaudella. Vapaa-aikatoimi järjesti radalla pitäjänmestaruuskilpailut. Yleisurheilun ikäkausikilpailuihin osallistui 22-50 urheilijaa/kerta. Jalkapallokoulua ei pidetty edellisten kesien vähäisen osallistujamäärän takia. Sen sijaan alkukesällä oli liikunnanopettajaopiskelijoiden pitämä viikon mittainen liikuntaleiri kahdessa ryhmässä. Osallistujia oli maksullisuudesta huolimatta runsaasti.

Kuntosalilla annettiin ohjausta aloitteleville ryhmille ja yksityishenkilöille.

Uudenvuoden vastaanotto järjestettiin muutaman vuoden tauon jälkeen perinteiseen tapaan Keskuspuistossa alkavan Kivijärvi 150-juhlavuoden kunniaksi. Uudenvuodentervehdyksen esitti kunnanvaltuutettu Risto Oinonen. Osallistujia oli 160.

Laadulliset

Järjestettiin monipuolista vapaa-ajantoimintaa. Nuorisovaltuuston toiminta jatkui aktiivisena koko vuoden sekä nuorten asioihin vaikuttamisessa, että tapahtumien ja harrastusmahdollisuuksien kehittämisessä.

Etsivä nuorisotyö on tuottanut hyvää tulosta, sillä asiakkaiden tilanne pääsääntöisesti kohentunut. Asiakasmäärä on myös laskenut aikaisemmista vuosista huomattavasti.

Lasten- ja nuorten palveluverkosta ei saatu yrityksistä huolimatta kokoon yhtään kertaa, sillä eri paikkakunnilta olevien jäsen aikataulujen yhteensovittaminen osoittautui vaikeaksi.

Liikuntakampanjoiden ja tapahtumien yhteydessä annettiin ohjeita terveellisestä liikkumisesta. Kampanjoilla tavoitettiin myös niitä henkilöitä, jotka eivät osallistu ryhmäliikuntaan.

Vapaa-aikaohjaajan työpanos oli Kivijärvi Soi-tapahtuman käytössä.

Taloudelliset

Toiminta tapahtui talousarvion sallimissa rajoissa. Yleisesti kustannukset pidettiin pieninä muun muassa ostamalla kolmannen sektorin palveluita. Latujen ja kaukalon hoito oli säiden suhteen poikkeuksellisen helppoa, joka näkyi kustannuksissa.

Liikuntapaikkojen käytöstä saadut maksut olivat hieman budjetoitua suuremmat. Kuntoradan ns. ison mäen ohitusladun pohjan kunnostamista ja kaukalon rikkoontuneiden laitaelementtien vaihtoa ei oltu budjetoitu, joten niitä varten muilta menokohdilta piti tehdä huomattavia säästöjä.

Tunnusluvut ja mittarit

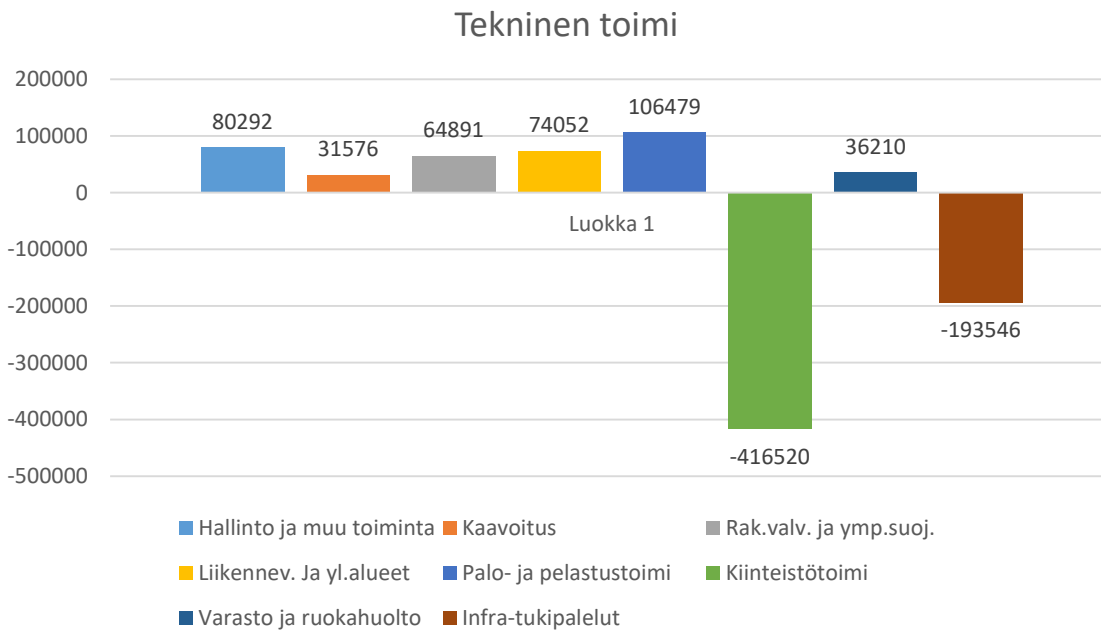
Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	Tot. 2017	Poikkeama
Laajuus					
Sisäliik/osanottajat	5700	3900	4900	5000	+100
Ulkolikunta/osanottajat	6200	6300	6500	6600	+100
Kilpailutoim/osanott.	850	880	900	750	-150
Nuorisotalo/kaikki kävijät	1522	1730	1400	1840	+340
Nuorisotoim./osanott.	1700	1750	1600	1600	0
Työpaja / keskim.	0	0	0	0	0
Taloudellisuus					
Liikuntapaikk. hoito/as	32,5	42,1	48,4	43,6	-4,8
Nuorisotilat/as (sis)	8,9	9,3	9,1	9,5	+0,4
Vapaa-aikatoim./as	20,9	23,6	24,2	20,2	-4,0
Työpaja nto/as					0
Voimavarat					
Vakanssit	1,5	1	1	1	0

6.4 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Teknisen toimen tehtävänä ovat päävastuualueensa palvelujen järjestäminen ja ylläpitäminen kuntalaisille ja kunnan muiden hallintokuntien käyttöön, taloudellisesti, tehokkaasti, laadullisesti ja tarvittavassa laajuudessa.

TP 2016	Menot		Tulot		Yhteensä		
	Ulkoiset	Sisäiset	Ulkoiset	Sisäiset	Menot	Tulot	Netto
Hallinto ja muu t.	81 600	9 016	709		90 616	709	89 907
Kaavoitus	44 185	421			44 606	0	44 606
Rak.valv. ja ymp.s.	61 859		80		61 859	80	61 779
Liikennev. ja yl.al.	81 535		3 567		81 535	3 567	77 968
Palo- ja pelastut.	97 161				97 161	0	97 161
Kiinteistötoimi	573 783	184 982	683 319	470 058	758 765	1 153 377	-394 612
Ruokahuolto	333 648	45 046	254 445	81 840	378 694	336 285	42 409
Infra-tukipalvelut	457 565	9 302	471 338	173 000	466 867	644 338	-177 471
YHTEENSÄ	1 731 336	248 767	1 413 458	724 898	1 980 103	2 138 356	-158 253

400 TEKNINEN HALLINTO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	75 350,88	94 450,00	81 600,48	12 849,52
	<i>Sisäiset</i>	6 961,51	7 790,00	9 016,05	-1 226,05
	<i>Yhteensä</i>	82 312,39	102 240,00	90 616,53	11 623,47
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	2 020,44	250,00	709,32	-459,32
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	2 020,44	250,00	709,32	-459,32
YHTEENSÄ SIS+ULK		80 291,95	101 990,00	89 907,21	12 082,79
Suunnitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				1 484,57	
Muutos				21,60	
Poistot				-220,28	
Arvo 31.12.				1 285,89	

Toimintamuutos

Laskutuksen kiertoa on nopeutettu talousarvion toteutumisen seurannan vuoksi. Mittauskustannukset kuuluvat tekniseen hallintoon ja mittaus toiminnassa on pyritty alueellisiin yhteistoimintatapoihin lähikuntien kanssa ja hankitun yhteisen mittauslaitteiston hyödyntämiseen.

Toiminnan painopisteet

Teknisen toimen hallinnointi ja toimistotehtävät sekä taloyhtiöiden hallinnointi.

Kaavoituksesta johtuvia lohkomisia ei ole ollut. Puuniemen asemakaava-alueella suoritettiin 1. vaiheen osalta kunnallistekniikan ja kaavateiden rakentaminen 2015.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Hallintoon kuuluvat tehtävät on hoidettu olemassa olevilla resursseilla ja niiden yhteen sovittamisella.

Laadulliset

Asiakasläheinen, joustava, ammattitaitoinen ja nopea palvelu.

Taloudelliset

Vastuualueittain on tarkasteltu palvelujen toimivuutta ja tehokkuutta ja valittu kullekin vastuualueelle ammattitaitoisin työn suorittaja.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Toimintakulut	74231	75350	101990	89907	12083
Mittauskäyttö/vuosi/ tp	2-5	2-5	2-5	2-5	
Taloudellisuus					
Voimavarat					
Vakanssit	2,1	2,1	2,1	2,1	

410 KAAVOITUS

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	31 143,14	73 750,00	44 185,36	29 564,64
	<i>Sisäiset</i>	432,61	400,00	420,91	-20,91
	<i>Yhteensä</i>	31 575,75	74 150,00	44 606,27	29 543,73
Tulot	<i>Ulkoiset</i>				0,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		31 575,75	74 150,00	44 606,27	29 543,73

Toimintamuutos

Suunnittelukaudella kaavoitusta on jatkettu olemassa olevan käytännön mukaisesti yhteistyössä yksityisten maanomistajien kanssa.

Toiminnan painopisteet

Toimintavuoden tärkeimmät kaavahankkeet ja maankäytön kehittämiseen liittyvät tehtävät, joita on hoidettu sekä Kivijärven kunnan henkilöstön että aluearkkitehtipalvelujen toimesta:

- Kivijärven Vapaa-ajankeskuksen asemakaavan laadinta (kunnanvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 § 30)
- Kivijärven vesistöjen rantaosayleiskaavan emätilaselvityksen tarkistustyö (laatijana Sweco Oy, hanke jatkuu vuodelle 2017)
- Riuttarannan ranta-asemakaavan laadinta (perusselvitykset laadittuina)
- Kivijärven kunnan edustaminen Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY –keskuksen järjestämissä tilaisuuksissa (Keski-Suomen liikennejärjestelmätyöryhmä, maakuntahallinnon uudistamiseen liittyvät työryhmät jne.)
- Kivijärven kunnan edustaminen kaavoitukseen liittyvissä asioissa (viranomaisneuvottelut, asiakaspalvelu)
- Vuosittaisen kaavoituskatsauksen laadinta sekä lakisääteiseen kehittämiskeskusteluun osallistuminen

Vastaaminen kaavoitukseen ja ympäristönsuojeluun liittyvissä tehtävissä.

Kertomusvuonna on jatkunut Pappilan ja Leppäpuron alueen kaavoitustyö. Toimintavuoden aikana on jatkettu Peltokankaan alueen kaavoitusta ja kehittämistä.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Kunnalla tulee olla riittävästi käyttömaata asuntorakentamista, teollisuutta, palveluja, loma-asutusta ja matkailun kehittämistä varten.

Kuntaan on laadittu maapoliittinen ohjelma, jonka perusteella toimitaan ja määritellään toimintavaltuudet.

Laadulliset

Tällä hetkellä kunnalla on riittävästi tasokkaita rakennuspaikkoja.

Taloudelliset

Kaavoituksessa on kiinnitetty huomiota taloudelliseen rakentamiseen.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Asemakaava ha	196,1	196,1	196,1	196,1	
Ranta-asemakaava	34	34	34	34	
Yleiskaava	1	1	1	1	
Osayleiskaava	1	1	1	1	
Taloudellisuus					
Voimavarat					
Vakanssit	0,4	0,4	0,4	0,4	

420 YMPÄRISTÖNSUOJELU JA RAKENNUSVALVONTA

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	64 971,09	78 670,00	61 859,13	16 810,87
	<i>Sisäiset</i>				
	<i>Yhteensä</i>	64 971,09	78 670,00	61 859,13	16 810,87
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	80,00		80,00	-80,00
	<i>Sisäiset</i>				
	<i>Yhteensä</i>	80,00	0,00	80,00	-80,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		64 891,09	78 670,00	61 779,13	16 890,87

Toimintamuutos

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimi on vastannut rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojeluntehtävistä (sis. ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkinnän). Ympäristötoimen isäntäkuntana toimii Viitasaaren kaupunki.

Toiminnan painopisteet

Rakennustarkastajana on toiminut Petri Syrjä, toimisto aika on ollut Kivijärvellä tiistaisin. Ympäristösihteerin tehtäviä on hoitanut Jukka Mustajärvi.

Tehtäviin kouluttautuneet viranhaltijat ovat tuoneet lisää ammattitietoutta tehtävien hoitoon ja valmisteluun.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Kuntalaisten etuja ja tarpeita vastaava toiminta on hoidettu ammattitaitoisesti ja nopeasti. Yhteistyö nykyisten yhteistyötahojen kanssa on toiminut hyvin.

Laadulliset

Hyvä asuinympäristö tulevaisuuden rakentajille ja asukkaille.

Taloudelliset

Kunnan toiminnan kannalta on päästy yhteistyön kautta taloudellisempaan ja ammattitaitoisempaan palveluun.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Toimintakulut	85014	64891	78670	61779	16891
Taloudellisuus					
€/asukas	71	56	66	55	
Voimavarat					
Vakanssit	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Myönnetyt luvat	28	33	30	32	

430 LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	78 436,97	66 690,00	81 534,58	-14 844,58
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	78 436,97	66 690,00	81 534,58	-14 844,58
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	4 385,01	3 290,00	3 566,66	-276,66
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	4 385,01	3 290,00	3 566,66	-276,66
YHTEENSÄ SIS+ULK		74 051,96	63 400,00	77 967,92	-14 567,92
Suunnitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				329 331,12	
Muutos				-42 452,34	
Poistot				-73 434,04	
Arvo 31.12.				213 444,74	

Toimintamuutos

Liikenneväylät ja yleiset alueet on hoidettu tuntiveloitusperusteisen hoitosopimuksen mukaisesti vuoden 2017 aikana. Liikenneväylien ja yleisten alueiden osalta on tehty entisen käytännön mukainen tuntiveloitusperusteinen hoitosopimus vuosille 2016 ja 2017. Kaavateiden kunnossapidon vuoden 2017 aikana on hoitanut Kivijärven Maanrakennus Ky.

Toiminnan painopisteet

Kaavateiden kunnossapito, puisto-, tori-, satama-alueiden ja veneilyreittien hoito. Yksityistieavustuksia jaettiin 16.332,60 €.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Vastattiin olemassa olevien vastuualueiden toimivuudesta.

Laadulliset

Taattiin toimiva ja turvallinen asuinympäristö. Toiminnan osa-alueiden vastuuhenkilöiden vastuuta on tehostettu.

Taloudelliset

Kustannustehokkaaseen toimintamalliin on päästy käyttämällä ulkopuolisia palveluita huomioimalla kokonaisvaltaisesti edullisimmat ratkaisut.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Kaavatiet	8120	8120	8120	8120	
Leikkikentät	3	3	3	3	
Satamat	3	3	3	3	
Kaavateitä asfaltoitu	6010	6973	6010		
Taloudellisuus					
Kustannus yht.	28950	38600	29700	38987	-9287
Kaavat. €/km	3565	4754	3656	4801	-1145
Voimavarat					
Vakanssit	0,2	0,2	0,2	0,2	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	

440 PALOTOIMI

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	106 478,62	99 320,00	97 161,16	2 158,84
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	106 478,62	99 320,00	97 161,16	2 158,84
Tulot	<i>Ulkoiset</i>				0,00
	<i>Sisäiset</i>				0,00
	<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ SIS+ULK		106 478,62	99 320,00	97 161,16	2 158,84

Toimintamuutos

-

Toiminnan painopisteet

Palotoimen ja kiinteistötoimen varallaolojen yhteensovittaminen pelastuslaitoksen kanssa on toiminut hyvin. Varallaololistojen laatiminen on suoritettu yhteistyössä Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa siten, että päällekkäisiä varallaolojaksia ei ole tullut.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Toiminnasta on vastannut paikallisesti toimenpidepalkkainen Keski-Suomen Pelastuslaitoksen alainen palotoimi. Kivijärvelle on sijoitettu yksi vakituinen palomies. Paloasemaryhmästä vastaavana aluepalomestarina on toiminut Pertti Hänninen.

Laadulliset

-

Taloudelliset

On toimittu talousarvioon varattujen maksuosuuksien puitteissa. Pelastuslaitos on ilmoittanut maksuosuudet talousarvion valmistelun yhteydessä.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Taloudellisuus					
Kustannus yht.	106754	106479	99320	97161	2159
Kustannus/as.	89	92	83	86	6
Voimavarat					
Vakanssit	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	

450 KIINTEISTÖTOIMI

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	557 854,64	506 390,00	573 782,47	-67 392,47
	<i>Sisäiset</i>	176 791,25	194 030,00	184 981,60	9 048,40
	<i>Yhteensä</i>	734 645,89	700 420,00	758 764,07	-58 344,07
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	800 388,77	693 830,00	683 319,58	10 510,42
	<i>Sisäiset</i>	350 777,84	469 950,00	470 058,09	-108,09
	<i>Yhteensä</i>	1 151 166,61	1 163 780,00	1 153 377,67	10 402,33
YHTEENSÄ SIS+ULK		-416 520,72	-463 360,00	-394 613,60	-68 746,40
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				5 924 473,37	
Muutos				165 207,01	
Poistot				-368 388,99	
Arvo 31.12.				5 721 291,39	

Toimintamuutos

Tyhjillään oleville toimitiloille on pyritty löytämään käyttöä. Tenholan koulu ja Putkinotkon kiinteistöt maa-alueineen on kiinteistönvälittäjällä myynnissä.

Vuokrattujen tilojen osalta käyttäjien vastuita on selkeytetty. Kiinteistöjen vuokrissa, myös sisäisessä vuokrauksessa on huomioitu pääoma- ja ylläpitokulut. Saarikan käyttämien tilojen osalta siirryttiin vuoden 2013 alusta alkaen Trellum Oy:n määrittämään vuokrauskäytäntöön

Palvelukeskuksen väestönsuojan varustaminen valmistui vuonna 2017. Kunnan kiinteistöihin on jo osittain laitettu laajakaistaliittymiä. Liittymien laittaminen jatkuu vuonna 2018.

Toiminnan painopisteet

Vastattiin kunnan omien ja kunnan omistamien yhtiöiden kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Vastattiin kiinteistöjen taloudellisesta ja ammattitaitoisesta hoidosta. Kunnan omistamien taloyhtiöiden käyttöaste oli vuonna 2017 hyvä. Pystyttiin tekemään poistoja ja saatiin voitollinen tilinpäätös. Taloyhtiöitä rasittaa kohtuuton velkataakka.

Laadulliset

Pyrittiin säilyttämään kiinteistöt hyvässä ja toiminnallisessa kunnossa.

Taloudelliset

Hoidon tasoa, ammattitaitoa ja automatikkaa kehittäen pyrittiin taloudellisempaan lopputulokseen. Informoitiin käyttäviä osastoja kiinteistönhoidon taloudellisesta vastuusta. Energian ja vedenkulutuksen seurannan suhteen on työtä tehostettu.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikk.
Laajuus					
Kunnan kiint. m ³	47018	47018	47018	47018	
Rivitalot	10514	10514	10514	10514	
Taloudellisuus					
Kust.yht.kunnan osalta/netto kunnan os	496215	498035	443340	503469	-60129
Voimavarat					
Vakanssit	2,2	2,2	2,2	2,2	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
€/m ³ (47018m ³)	10,55	10,59	9,43	10,71	

460 VARASTO JA RUOKAHUOLTO

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	337 969,56	307 370,00	333 647,87	-26 277,87
	<i>Sisäiset</i>	36 911,79	47 160,00	45 045,75	2 114,25
	<i>Yhteensä</i>	374 881,35	354 530,00	378 693,62	-24 163,62
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	251 788,98	238 000,00	254 444,75	-16 444,75
	<i>Sisäiset</i>	86 881,72	92 030,00	81 839,67	10 190,33
	<i>Yhteensä</i>	338 670,70	330 030,00	336 284,42	-6 254,42
YHTEENSÄ SIS+ULK		36 210,65	24 500,00	42 409,20	-17 909,20
Suunnitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				53 739,20	
Muutos				21,60	
Poistot				-11 468,42	
Arvo 31.12.				42 292,38	

Ruokahuoltopalveluita tuotettiin Saarikalle (vanhusten ateriapalveluun, palveluasumiseen ja tukiasukkaille Nousupellontielle) ja kunnalle (ruokasalimyyntiin, kouluruokailuun, päivähoitoon ja esikouluun). Talousarvioluvuissa on mukana varaston talousarvioluvut, mutta toteutuma jaettu eri kiinteistöille suoraan.

Kotihoidon tukipalveluihin aikaisempina vuosina kirjatut ateriakuljetusten tulot ja menot on siirretty vuonna 2017 ruokahuollon toteutumaan, koska ateriakuljetus on toteutettu keittiön omalla henkilökunnalla.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Laadulliset

Pystyttiin vastaamaan eri asiakasryhmien toivomuksiin hyvän ja laadukkaan ruoan tuottamisesta kuljetuksineen. Ruokahuollossa on kiinnitetty huomiota mm. laatuun, terveellisyyteen ja lähiruoan käyttömahdollisuuteen.

Taloudelliset

Tavoitteena oli kustannusten hallitseminen. Ulkopuolisille myytiin vuonna 2017 aterioista 76 % = 254.444,75 € (v. 2016: 74 %). Sisäinen myynti vuonna 2017 oli 24 % = 81.839,67 € (v. 2016: 26).

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP2016	TA 2017	TP2017	Poikk.
Laajuus					
Suoritteiden määrä keskimäärin/pv kouluaikana	268	210	260	250	10
Suoritteiden määrä keskimäärin/ pv muuna aikana	168	170	140	150	-10
Raaka-ainekustannusten osuus/suorite	1,16	1,40	1,11	1,25	
Henkilöstömenojen osuus/ suorite	1,91	2,56	1,84	2,06	
Voimavarat					
Vakanssit	5	4,5	5	5	

470 INFRA-TUKIPALVELUT

		TP 2016	TA 2017	Toteutuma	Poikkeama
Menot	<i>Ulkoiset</i>	444 865,75	419 790,00	457 565,29	-37 775,29
	<i>Sisäiset</i>	8 900,31	9 950,00	9 302,46	647,54
	<i>Yhteensä</i>	453 766,06	429 740,00	466 867,75	-37 127,75
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	480 306,23	438 600,00	471 338,01	-32 738,01
	<i>Sisäiset</i>	167 005,90	183 620,00	173 000,13	10 619,87
	<i>Yhteensä</i>	647 312,13	622 220,00	644 338,14	-22 118,14
YHTEENSÄ SIS+ULK		-193 546,07	-192 480,00	-177 470,39	-15 009,61
Suunitelmapoistot					
Hyödykkeet					
Arvo 1.1.				964 018,80	
Muutos				11 732,13	
Poistot				-95 078,80	
Arvo 31.12.				880 672,13	

Toimintamuutos

Kivijärven Lämpö Oy:n ja Kivijärven kunnan kanssa on solmittu uusi lämmöntoimintussopimus 18.9.2013 alkaen. Kaukolämmön hinta on ollut toimintavuoden aikana niin korkea, että uusia liittyjiä ei ole saatu verkostoon.

Vesihuoltolaitos on tilinpäätöksessä eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Toiminnan painopisteet

Vesi- ja viemärlaitostoiminta sekä kaukolämpöverkko. Viemäriverkoston ja pumppaamojen saneerausohjelmaa on toteutettu tarpeen mukaan.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

-

Laadulliset

Hyvä käyttövesi, tehokas puhdistustulos ja toimiva lämmönjakelu toteutui toimintavuoden aikana.

Taloudelliset

Verkostojen käytön vähäisellä lisäämisellä ei ole päästy edullisempaan yksikköhintaan. Toiminta-alueiden lisärakentaminen on ollut vähäistä, joten lisäkuormaa laitoksille ei ole muodostunut. Harva asutus olemassa olevalle

verkostolle on epäedullinen. Taloudellisesti laitosten toiminta on saatu pysymään hallinnassa, mutta lämpölaitoksen piiriin ei ole saatu liittyjiä lisää.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Laajuus					
Vesijohtoverkosto m ³	62890	66239	62900	55929	
-laskutettu m ³	44134	48650	44100	43690	
Viemärlaitos m ³	66623	77029	6660	62873	
-laskutettu m ³	33034	35943	33100	35204	
Liikelait. yht. tulot	557505	542610	519170	535835	-16665
Menot	336374	381595	353930	384865	-30935
Vesilaitos/tulot	113327	112682	122570	109802	12768
Viemäri/tulot	177720	138264	103400	128138	-24738
Lämpölaitos/tulot	266458	291663	293200	297895	-4695
Vesilaitos/menot	45007	66400	47050	42830	4220
Viemärlaitos/menot	86148	93550	88980	116048	-27068
Lämpölaitos/menot	205219	221645	217900	225987	-8087
Vakanssit	1	1	1	1	

Mittarit	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	
Kaukolämpöön liitetyt m ³	63238	63238	63238	63238	

Metsätilat

Kunnan maanomistus on yhteensä 575 ha, joka on pääosin metsätalousmaata, poisluettuina kaava-alueen maanomistus.

Kunnalla on sopimus Metsänhoitoyhdistys Keski-Suomen kanssa metsätalouteen liittyvän ammattihenkilöstön käytöstä.

Metsän myyntitulot olivat 60.007,42 €. Talousarvioon oli varattu myyntituloja 50.000 €.

Aukoksi hakattujen alueiden hoitotyöt on tehty normaalissa järjestyksessä. Taimikonhoitotyöt on tehty asianmukaisesti. Rästitöitä ei ole jäänyt. Vanhojen ojitusten uusimiseen ja täydentämiseen on varauduttava.

7 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU					
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoiset tapahtumat					
Toimintatuotot	1 507 810		1 507 810	1 547 437,00	-39 627,00
Myyntituotot	742 900		742 900	782 927,00	-40 027,00
Maksutuotot	35 690		35 690	53 229,00	-17 539,00
Tuet ja avustukset	35 890		35 890	30 456,00	5 434,00
Muut toimintatuotot	693 330		693 330	680 825,00	12 505,00
Toimintakulut	-9 659 630	-11 500	-9 671 130	-9 381 727,00	-289 403,00
Henkilöstökulut	-2 200 330		-2 200 330	-2 088 664,00	-111 666,00
Palvelujen ostot	-6 638 070	-7 500	-6 645 570	-6 376 679,00	-268 891,00
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-602 880		-602 880	-725 683,00	122 803,00
Avustukset	-93 750	-4 000	-97 750	-58 336,00	-39 414,00
Muut toimintakulut	-124 600		-124 600	-132 365,00	7 765,00
Toimintakate	-8 151 820	-11 500	-8 163 320	-7 834 290,00	-329 030,00
Verotulot	3 570 000		3 570 000	3 516 105,00	53 895,00
Valtionosuudet	5 237 100		5 237 100	5 252 621,00	-15 521,00
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotuotot	50		50	0,00	50,00
Muut rahoitustuotot	3 200		3 200	4 536,00	-1 336,00
Korkokulut	-37 100		-37 100	-36 679,00	-421,00
Muut rahoituskulut	-500		-500	-248,00	-252,00
Vuosikate	620 930	-11 500	609 430	902 045,00	-292 615,00
Poistot	-648 970		-648 970	-609 717,00	-39 253,00
Arvon alentumiset		-400 390	-400 390	-400 384,00	-6,00
Tilikauden tulos	-28 040	-411 890	-439 930	-108 056,00	-331 874,00
Poistoeron muutos			0	20 347,00	-20 347,00
Varausten muutos			0		0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-28 040	-411 890	-439 930	-87 709,00	-352 221,00

7.1 KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU, MENOT

KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU		MENOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoiset tapahtumat					
Yleishallinto	456 370		456 370	399 258,34	57 111,66
Yritys- ja elinkeinotoimi	113 700	4 000	117 700	103 778,69	13 921,31
Tietohallinto	71 550		71 550	56 364,62	15 185,38
Laskutettavat			0	1 087,92	-1 087,92
Hallinto- ja elinkeino-osasto	641 620	4 000	645 620	560 489,57	85 130,43
Sosiaali- ja terveystoimi	400		400	886,03	-486,03
Sosiaalityö			0		0,00
Lapsi- ja perhepalvelut (ei pvh)	670		670	508,22	161,78
Vanhuspalvelut	57 360		57 360	28 487,24	28 872,76
Vammaispalvelut	22 700		22 700	16 980,97	5 719,03
Terveyspalvelut	10 980		10 980	8 056,17	2 923,83
SoTe kuntayhtymä	5 593 840		5 593 840	5 376 517,00	217 323,00
Sos.- ja terv.toimi yhteensä	5 685 950	0	5 685 950	5 431 435,63	254 514,37
Sivistyshallinto	71 950		71 950	103 085,76	-31 135,76
Varhaiskasvatus	248 970		248 970	244 311,63	4 658,37
Peruskoulutus	1 127 990		1 127 990	1 079 895,84	48 094,16
Muu koulutus	28 820		28 820	27 593,02	1 226,98
Kirjasto	88 720		88 720	86 462,79	2 257,21
Kulttuuri	13 320		13 320	13 996,69	-676,69
Vapaa-aikatoimi	113 360		113 360	103 118,48	10 241,52
Sivistystoimi yhteensä	1 693 130	0	1 693 130	1 658 464,21	34 665,79
Tekninen hallinto	94 450		94 450	81 600,48	12 849,52
Kaavoitus	66 250	7 500	73 750	44 185,36	29 564,64
Ymp.suojelu ja rak.valvonta	78 670		78 670	61 859,13	16 810,87
Liikenneväylät ja yl.alueet	66 690		66 690	81 534,58	-14 844,58
Palo- ja pelastustoimi	99 320		99 320	97 161,16	2 158,84
Kiinteistötoimi	506 390		506 390	573 782,47	-67 392,47
Varasto ja ruokahuolto	307 370		307 370	333 647,87	-26 277,87
Infra-tukipalvelut	419 790		419 790	457 565,29	-37 775,29
Tekninen toimi yhteensä	1 638 930	7 500	1 646 430	1 731 336,34	-84 906,34
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	9 659 630	11 500	9 671 130	9 381 725,75	289 404,25

7.2 KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU, TULOT

KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU		TULOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoiset tapahtumat					
Yleishallinto	32 840		32 840	16 104,05	16 735,95
Yritys- ja elinkeinotoimi	18 100		18 100	13 555,28	4 544,72
Tietohallinto	600		600	3 906,89	-3 306,89
Laskutettavat			0	1 087,92	-1 087,92
Hallinto- ja elinkeino-osasto	51 540	0	51 540	34 654,14	16 885,86
Sosiaali- ja terveystoimi			0		0,00
Sosiaalityö			0		0,00
Lapsi- ja perhepalvelut (ei pvh)			0		0,00
Vanhuspalvelut	22 150		22 150		22 150,00
Vammaispalvelut			0		0,00
Toimeentuloturva			0	-60,00	60,00
Terveyspalvelut			0		0,00
SoTe kuntayhtymä			0		0,00
Sos.- ja terv.toimi yhteensä	22 150	0	22 150	-60,00	22 210,00
Sivistyshallinto	7 500		7 500	19 022,32	-11 522,32
Varhaiskasvatus	22 000		22 000	35 398,35	-13 398,35
Peruskoulutus	17 100		17 100	29 612,33	-12 512,33
Muu koulutus			0	49,00	-49,00
Kirjasto	850		850	1 136,83	-286,83
Kulttuuri	100		100	2 385,87	-2 285,87
Vapaa-aikatoimi	12 600		12 600	11 779,50	820,50
Sivistysosasto yhteensä	60 150	0	60 150	99 384,20	-39 234,20
Tekninen hallinto	250		250	709,32	-459,32
Kaavoitus			0	0,00	0,00
Ymp.suojelu ja rak.valtonta			0	80,00	-80,00
Liikenneväylät ja yl.alueet	3 290		3 290	3 566,66	-276,66
Palo- ja pelastustoimi			0	0,00	0,00
Kiinteistötoimi	693 830		693 830	683 319,58	10 510,42
Varasto ja ruokahuolto	238 000		238 000	254 444,75	-16 444,75
Infra-tukipalvelut	438 600		438 600	471 338,01	-32 738,01
Tekninen osasto	1 373 970	0	1 373 970	1 413 458,32	-39 488,32
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	1 507 810	0	1 507 810	1 547 436,66	-39 626,66
MENOT	9 659 630	11 500	9 671 130	9 381 725,75	289 404,25
TULOT	1 507 810		1 507 810	1 547 436,66	-39 626,66
NETTO	8 151 820	11 500	8 163 320	7 834 289,09	329 030,91

7.3 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMISVERTAILU, SISÄISET MENOT

KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU		MENOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sisäiset tapahtumat					
Yleishallinto	27 860		27 860	25 751,94	2 108,06
Yritys- ja elinkeinotoimi	200		200	208,84	-8,84
Tietohallinto	430		430	739,27	-309,27
Laskutettavat			0		0,00
Hallinto- ja elinkeino-osasto	28 490	0	28 490	26 700,05	1 789,95
Sosiaali- ja terveystoimi	0		0		0,00
Sosiaalityö	0		0		0,00
Lapsi- ja perhepalvelut (ei pvh)	0		0		0,00
Vanhuspalvelut	250		250	50,00	200,00
Vammaispalvelut	0		0		0,00
Toimeentuloturva	0		0		0,00
Terveyspalvelut	0		0		0,00
SoTe kuntayhtymä			0		0,00
Sos.- ja terv.toimi yhteensä	250	0	250	50,00	200,00
Sivistyshallinto	4 070		4 070	3 554,29	515,71
Varhaiskasvatus	29 360		29 360	29 701,78	-341,78
Peruskoulutus	510 270		510 270	493 412,41	16 857,59
Muu koulutus	760		760	763,82	-3,82
Kirjasto	32 940		32 940	31 859,94	1 080,06
Kulttuuri	770		770	966,88	-196,88
Vapaa-aikatoimi	33 830		33 830	33 075,67	754,33
Sivistysosasto yhteensä	612 000	0	612 000	593 334,79	18 665,21
Tekninen hallinto	7 790		7 790	9 016,05	-1 226,05
Kaavoitus	400		400	420,91	-20,91
Ymp.suojelu ja rak.valvonta			0	0,00	0,00
Liikenneväylät ja yl.alueet			0	0,00	0,00
Palo- ja pelastustoimi			0	0,00	0,00
Kiinteistötoimi	194 030		194 030	184 981,60	9 048,40
Varasto ja ruokahuolto	47 160		47 160	45 045,75	2 114,25
Infra-tukipalvelut	9 950		9 950	9 302,46	647,54
Tekninen osasto yhteensä	259 330	0	259 330	248 766,77	10 563,23
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	900 070	0	900 070	868 851,61	31 218,39

7.4 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMISVERTAILU, SISÄISET TULOT

KÄYTTÖTALOUS TOTEUTUMISVERTAILU		TULOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sisäiset tapahtumat					
Yleishallinto	79 220		79 220	79 838,02	-618,02
Yritys- ja elinkeinotoimi			0		0,00
Tietohallinto	65 250		65 250	51 114,10	14 135,90
Laskutettavat			0		0,00
Hallinto- ja elinkeino-osasto	144 470	0	144 470	130 952,12	13 517,88
Sosiaali- ja terveystoimi	0		0	0,00	0,00
Sosiaalityö	0		0	0,00	0,00
Lapsi- ja perhepalvelut (ei pvh)	0		0	0,00	0,00
Vanhuspalvelut	0		0	0,00	0,00
Vammaispalvelut	0		0	0,00	0,00
Toimeentuloturva	0		0	0,00	0,00
Terveyspalvelut	0		0	0,00	0,00
SoTe kuntayhtymä	0		0	0,00	0,00
Sos.- ja terveyst. Yhteensä	0	0	0	0,00	0,00
Sivistyshallinto			0	1 664,13	-1 664,13
Varhaiskasvatus			0	0,00	0,00
Peruskoulutus	10 000		10 000	8 755,96	1 244,04
Muu koulutus			0	0,00	0,00
Kirjasto			0	0,00	0,00
Kulttuuri			0	0,00	0,00
Vapaa-aikatoimi			0	2 581,51	-2 581,51
Sivistysosasto yhteensä	10 000	0	10 000	13 001,60	-3 001,60
Tekninen hallinto	0		0	0,00	0,00
Kaavoitus	0		0	0,00	0,00
Ymp.suojelu ja rak.valvonta	0		0	0,00	0,00
Liikenneväylät ja yl.alueet	0		0	0,00	0,00
Palo- ja pelastustoimi	0		0	0,00	0,00
Kiinteistötoimi	469 950		469 950	470 058,09	-108,09
Varasto ja ruokahuolto	92 030		92 030	81 839,67	10 190,33
Infra-tukipalvelut	183 620		183 620	173 000,13	10 619,87
Tekninen osasto yhteensä	745 600	0	745 600	724 897,89	20 702,11
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	900 070	0	900 070	868 851,61	31 218,39

7.5 VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

VEROTULOJEN ERITTELY						
Tilinpäätös 2016			TA-	Talousarvio		
	Talousarvio		muutokset	muutosten	Toteutuma	
Ulkoiset tapahtumat				jälkeen	Poikkeama	
Kunnan tulovero	2 630 000,00			2 630 000,00	2 517 987,31	112 012,69
Kiinteistövero	370 000,00			370 000,00	378 792,03	-8 792,03
Osuus yhteisöv. Tuot.	570 000,00			570 000,00	619 325,62	-49 325,62
Muut verotulot				0,00		0,00
Verotulot yhteensä	3 570 000,00		0,00	3 570 000,00	3 516 104,96	53 895,04
Kunnan tulovero						
	Tulovero-	Verotettava	Muutos			
	prosentti	tulo				
		milj. euroa				
2013	20,00	12,49	1,46			
2014	20,00	13,08	0,59			
2015	21,00	12,52	-0,56			
2016	21,00	12,00	-0,52			
2017	21,00	11,99	-0,08			
Kiinteistöveroprosentit						
	Yleinen	Vakituiset	Rakenta-	Muut		
		asunnot	maton	asuin-		
			rak.p.	rakenn.		
2013	0,85	0,32	0,90	0,00		
2014	0,97	0,46	1,06	0,00		
2015	0,97	0,46	1,06	0,00		
2016	0,97	0,46	1,06	0,00		
2017	0,97	0,46	1,06	0,00		
Valtionosuuksien erittely						
Järjestelmä muuttui vuonna 2010						
Tilinpäätös 2017				Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus (ilman tasauksia)					3 966 993,00	
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus					1 260 036,00	
Järjestelmämuutoksen tasaus					308 054,00	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet					-282 462,00	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus						
				5 237 100,00	5 252 621,00	-15 521,00

7.6 INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU, MENOT

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU		MENOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Muut kiinteistöt			0		0,00
Kiint.om. Myynti ja hankinta	0	0	0	0,00	0,00
Keskuskeittiön remontti	35 000		35 000	35 265,16	-265,16
Kirjasto-liiktila paloilm. keskus	15 000		15 000	12 380,51	2 619,49
Palvelukesk. väestönsuoja			0	17 259,82	-17 259,82
Talorakennus yhteensä	50 000	0	50 000	64 905,49	-14 905,49
Kaavat. asf. ja korjauksia	20 000		20 000	24 564,27	-4 564,27
Liikennev. Ja satamat yht.	20 000	0	20 000	24 564,27	-4 564,27
Pilkkalahti-Hepolahti	60 000		60 000	10 599,00	49 401,00
Leukunjoen virtauskunn. hanke	30 000		30 000	33 045,00	-3 045,00
Vapaa-ajan kaava, k-tek. suun	8 000		8 000	0,00	8 000,00
AIKO-hanke		50 000	50 000	26 690,72	23 309,28
Puistot ja yleiset alueet yht.	98 000	50 000	148 000	70 334,72	77 665,28
Lintuniemen vedenott. Aitaus	9 000		9 000	10 223,89	-1 223,89
Viemäriverkoston saneeraus	5 000		5 000	1 493,85	3 506,15
Vesih. Ja kaukolämpö yht.	14 000	0	14 000	11 717,74	2 282,26
Kirjasto-liiktilan varavoimakone	25 000		25 000	18 957,90	6 042,10
Nuppukummun pihaleikkiväl.	6 500	12 000	18 500	11 379,57	7 120,43
Lumetusjärjestelmä	123 000		123 000	0,00	123 000,00
Tainion koulun varavoimakone	25 000		25 000	24 976,25	23,75
Kunnan kiint. laajak. sis. verkot	20 000		20 000	5 963,29	14 036,71
Irtaimistohankinnat yht.	199 500	12 000	211 500	61 277,01	150 222,99
INVESTOINTI MENOT YHT.	381 500	62 000	443 500	232 799,23	210 700,77

7.7 INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU, TULOT

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU		TULOT			
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Muut kiinteistöt			0		0,00
Kiint.om. Myynti ja hankinta	0	0	0	0,00	0,00
Keskuskeittiön remontti			0		0,00
Kirjasto-liik.tila paloilm. kesk			0		0,00
Palvelukesk. väestönsuoja			0		0,00
Talonrakennus yhteensä	0	0	0	0,00	0,00
Kaavat.asf.ja korjauksia			0		0,00
Liikennev. Ja satamat yht.	0	0	0	0,00	0,00
Pilkkalahti-Hepolahti	30 000		30 000		30 000,00
Leukunjoen virtauskunn.			0		0,00
Vapaa-ajan kaava, k-tekn suun			0		0,00
AIKO-hanke		25 000	25 000		25 000,00
Puistot ja yleiset alueet yht.	30 000	25 000	55 000	0,00	55 000,00
Lintuniemen vedenott. Aitaus			0		0,00
Viemäriverkoston saaneeraus			0		0,00
Vesih. Ja kaukolämpö yht.	0	0	0	0,00	0,00
Kirjasto-liik.tilan varavoimakone			0		0,00
Nuppukummun pihal.v.			0		0,00
Lumetusjärjestelmä	110 700		110 700		110 700,00
Tainion koulun varavoimakone			0		0,00
Kunnan kiint. laajak. sis.verkko			0		0,00
Osakkeiden myynti				1 761,00	
Irtaimistohankinnat yht.	110 700	0	110 700	1 761,00	108 939,00
INVESTOINTI MENOT YHT.	140 700	25 000	165 700	1 761,00	163 939,00

7.8 RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU					
Tilinpäätös 2017	Talousarvio	TA- Muutokset	Talousarvio Muutosten Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoiset tapahtumat					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	620 930	-11 500	609 430	902 045,46	-292 615,46
Tulorahoituksen korjauserät	-410		-410		-410,00
Investointien rahavirta					
Investoinnit	-381 500	-62 000	-443 500	-232 799,23	-210 700,77
Rahoitusos. Investointimenoihin	140 700	25 000	165 700		165 700,00
Pysyv.vast.hyöd.vars.myyntitulot			0	1 761,00	-1 761,00
Pysyv.vast.hyöd.myyntivoitot/tappiot					0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	379 720	-48 500	331 220	671 007,23	-339 787,23
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset					0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-308 030		-308 030	-308 030,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0		0,00
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja Pääomien muutokset			0	-2 015,54	2 015,54
Vaihto-omaisuuden muutokset					0,00
Saamisten muutos			0	-132 777,73	132 777,73
Korottomien velkojen muutos			0	-243 880,39	243 880,39
Rahoituksen rahavirta	-308 030	0	-308 030	-686 703,66	378 673,66
Rahavarojen muutos	71 690	-48 500	23 190	-15 696,43	38 886,43
Rahavarojen muutos	0	0	0	-15 696,43	
Rahavarat 31.12.				1 454 974,18	
Rahavarat 1.1.				-1 470 670,61	

7.9 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIIEN SITOVIEN ERIEN TOTEUTUMISVERTAILUSTA

Tilinpäätös 2017	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA	TA- Muut.	TA Muut.	Tot.	Poikk.	TA	TA- Muut.	TA Muut.	Tot.	Poikk.
1 000 €										
Ulk. ja sis.			Jälk.					Jälk.		
Käyttötalousoasa										
Hallinto- ja elinkeino	670	4	674	587	87	196		196	166	30
Sos. - ja terv.toimi	5 686		5 686	5 431	255	22		22	0	22
Sivistysosasto	2 305		2 305	2 252	53	70		70	112	-42
Tekninen osasto	1 898	8	1 906	1 980	-74	2 119		2 119	2 138	-19
Tuloslaskelmaosa										
Verotulot			0		0	3 570		3 570	3 516	54
Valtionosuudet			0		0	5 237		5 237	5 253	-16
Korkotulot			0		0	5		5	3	2
Muut rah.tulot			0		0	41		41	24	17
Korkomenot	42		42	42	0			0		0
Muut rah.menot	39		39	19	20			0		0
Investointiosa										
Kiint.om.m./hank.			0	0	0	0		0	0	0
Talonrakennus	50		50	65	-15	0		0	0	0
Liik.väylät ja satam.	20		20	25	-5	0		0	0	0
Puistot ja yl.alueet	98	50	148	70	78	30	25	55	0	55
Vesih. + kaukol.	14		14	12	2	0		0	0	0
Irtaimistohankinnat	200	12	212	61	151	0		0	0	0
Osakkeet	0		0	0	0	0		0	2	-2
Rahoitusosa										
Pitkäaik.lain.lis.			0		0			0		0
Pitkäaik.lain.väh.	308		308	308	0			0		0
Lyhytaik.lain.muut.			0		0			0		0
Oman po:n muutos			0		0			0		0
Vaik.maksuvalm.			0	687	-687			0	0	0
YHTEENSÄ	11 330	74	11 404	11 539	-135	11 290	25	11 315	11 214	101

8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Ulkoiset tapahtumat	€	€
Toimintatuotot	1 547 436,66	1 699 322,33
Myyntituotot	782 926,81	796 284,11
Maksutuotot	53 228,75	45 093,23
Tuet ja avustukset	30 456,16	58 430,27
Muut toimintatuotot	680 824,94	799 514,72
Toimintakulut	-9 381 725,75	-10 214 252,25
Henkilöstökulut	-2 088 663,65	-2 166 334,27
Palvelujen ostot	-6 376 679,28	-7 070 854,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-725 682,95	-678 834,61
Avustukset	-58 335,54	-168 300,35
Muut toimintakulut	-132 364,33	-129 928,44
Toimintakate	-7 834 289,09	-8 514 929,92
Verotulot	3 516 104,96	3 426 929,06
Valtionosuudet	5 252 621,00	5 513 371,00
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	4 535,86	6 063,44
Korkokulut	-36 679,01	-38 854,27
Muut rahoituskulut	-248,26	-103,95
Vuosikate	902 045,46	392 475,36
Poistot	-609 717,44	-617 896,81
Arvonalentumiset	-400 384,00	-408 821,06
Tilikauden tulos	-108 055,98	-634 242,51
Poistoeron muutos	20 346,65	-385 586,26
Varausten muutos		405 932,91
Tilikauden yli-/alijäämä	-87 709,33	-613 895,86

TULOSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Ulkoiset + sisäiset tapahtumat	€	€
Toimintatuotot	2 416 288,27	2 449 121,03
Myyntituotot	1 181 720,33	1 195 304,97
Maksutuotot	53 228,75	45 093,23
Tuet ja avustukset	30 456,16	58 430,27
Muut toimintatuotot	1 150 883,03	1 150 292,56
Toimintakulut	-10 250 577,36	-10 964 050,95
Henkilöstökulut	-2 088 663,65	-2 166 334,27
Palvelujen ostot	-6 612 839,22	-7 312 720,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-888 316,53	-835 989,51
Avustukset	-58 335,54	-168 300,35
Muut toimintakulut	-602 422,42	-480 706,28
Toimintakate	-7 834 289,09	-8 514 929,92
Verotulot	3 516 104,96	3 426 929,06
Valtionosuudet	5 252 621,00	5 513 371,00
Korkotuotot	3 073,22	3 395,32
Muut rahoitustuotot	23 626,98	25 154,56
Korkokulut	-39 752,23	-42 249,59
Muut rahoituskulut	-19 339,38	-19 195,07
Vuosikate	902 045,46	392 475,36
Poistot	-609 717,44	-617 896,81
Arvonalentumiset	-400 384,00	-408 821,06
Tilikauden tulos	-108 055,98	-634 242,51
Poistoeron muutos	20 346,65	-385 586,26
Varausten muutos		405 932,91
Tilikauden yli-/alijäämä	-87 709,33	-613 895,86

RAHOITUSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Ulkoiset tapahtumat	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	902 045,46	392 475,36
Tulorahoituksen korjaukset		-112 990,05
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-232 799,23	-713 346,99
Rahoitusosuudet investointimenoihin		240 342,37
Pysyv. Vastaav. Hyöd. Luovutustulot	1 761,00	175 198,95
Pysyvien vast. Hyöd. myyntivoitot		112 990,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	671 007,23	94 669,69
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-308 030,00	-308 030,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja Pääomien muutokset	-2 015,54	1 947,81
Vaihto-omaisuuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-132 777,73	346 715,74
Korottomien velkojen muutos	-243 880,39	-280 457,51
Rahoituksen rahavirta	-686 703,66	-239 823,96
Rahavarojen muutos	-15 696,43	-145 154,27
Rahavarojen muutos	-15 696,43	-145 154,27
Rahavarat 31.12.	1 454 974,18	1 470 670,61
Rahavarat 1.1.	-1 470 670,61	-1 615 824,88

TASE		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Vastaavaa	€	€
PYS. VASTAAVAT YHT.	10 845 658,74	11 624 721,95
Aineettomat hyödykkeet	5 963,29	0,00
Muut pitkävaik. Hyödykkeet	5 963,29	0,00
Aineelliset hyödykkeet	8 289 062,73	8 671 944,23
Maa- ja vesialueet	1 078 205,80	1 078 205,80
Rakennukset	5 619 188,80	5 821 459,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 424 050,57	1 524 337,42
Koneet ja kalusto	140 926,84	153 864,40
Enn.maksut ja kesk.er. hank.	26 690,72	94 077,01
Sijoitukset	2 550 632,72	2 952 777,72
Osakkeet ja osuudet	1 860 152,80	2 262 297,80
Muut lainasaamiset	690 479,92	690 479,92
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	180 319,11	180 958,24
Lahjoitusrah. erityiskatteet	180 319,11	180 958,24
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 201 759,44	2 084 678,14
Saamiset	746 785,26	614 007,53
Lyhytaikaiset saamiset	746 785,26	614 007,53
Myyntisaamiset	342 040,67	359 042,02
Lainasaamiset	42 046,98	42 046,98
Muut saamiset	362 697,61	212 918,53
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	1 454 974,18	1 470 670,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 227 737,29	13 890 358,33

Tilinpäätös 2017	2017	2016
Vastattavaa	€	€
OMA PÄÄOMA	7 527 941,37	7 615 650,70
Peruspääoma	3 686 732,77	3 686 732,77
Edellisten tilik. yli/alijäämä	3 928 917,93	4 542 813,79
Tilikauden yli/alijäämä	-87 709,33	-613 895,86
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	365 239,61	385 586,26
Poistoero	365 239,61	385 586,26
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	
PAKOLLISET VARAUKSET	416,25	416,25
Muut pakolliset varaukset	416,25	416,25
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	184 529,55	187 184,22
Lahjoitusrah. pääomat	184 529,55	187 184,22
VIERAS PÄÄOMA	5 149 610,51	5 701 520,90
Pitkäaikainen	4 250 002,44	4 558 032,44
Lainat rahoitus- ja vak.laitok.	4 077 660,00	4 385 690,00
Lainat julkisyhteisöiltä	172 342,44	172 342,44
Lyhytaikainen	899 608,07	1 143 488,46
Lainat rahoitus- ja vak.laitok.	308 030,00	308 030,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	296 172,49	513 643,42
Muut velat	42 327,08	60 070,48
Siirtovelat	253 078,50	261 744,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 227 737,29	13 890 358,33

KONSERNITULOSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
	€	€
Toimintatuotot	10 430 693,18	10 659 362,24
Toimintakulut	-18 290 908,73	-19 151 075,31
TOIMINTAKATE	-7 860 215,55	-8 491 713,07
Verotulot	3 516 104,96	3 426 929,06
Valtionosuudet	5 540 751,45	5 820 281,43
Rahoitustuotot ja -kulut	-44 778,05	-52 685,00
Korkotuotot	10 218,47	10 511,72
Muut rahoitustuotot	13 091,17	10 730,21
Korkokulut	-67 149,30	-72 768,77
Muut rahoituskulut	-938,39	-1 158,16
VUOSIKATE	1 151 862,81	702 812,42
Poistot	-1 369 161,27	-1 272 992,13
TILIKAUDEN TULOS	-217 298,46	-570 179,71
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-217 298,46	-570 179,71
Tilinpäätössiirrot	1 074,76	-452,85
Laskennalliset verot	-700,20	-1 086,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-216 923,90	-571 718,56

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 151 862,81	702 812,42
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-586,26	-100 269,59
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-1 112 144,03	-1 242 660,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 062,60	241 175,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
Luovutustulot	19 662,73	176 208,93
Pysyvien vast. Hyöd. Myyntivoitot		112 990,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	59 857,85	-109 742,69
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys/vähennys	-11 514,25	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	976 690,00	488 330,30
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-415 148,30	-419 273,08
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-356 617,22	154 050,89
Oman pääoman muutokset	4 354,64	-1 799,96
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja		
Pääomien muutokset	-6 474,18	1 446,69
Vaihto-omaisuuden muutokset	2 529,12	866,78
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-461,12	-9 100,00
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-374 966,19	228 630,26
Korottomien pa ja la velkojen muutos	-37 666,65	-485 193,98
Rahoituksen rahavirta	-219 274,15	-42 042,10
Rahavarojen muutos	-159 416,30	-151 784,79
Rahavarat 31.12.	2 657 234,56	2 816 650,86
Rahavarat 1.1.	-2 816 650,86	-2 968 435,65
Rahavarojen muutos	-159 416,30	-151 784,79

KONSERNITASE		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Vastaavaa	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 606 944,47	12 865 113,30
Aineettoman hyödykkeet	256 349,16	162 178,22
Aineettomat oikeudet	204 086,51	135 384,04
Konserniliikearvo	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	52 262,65	26 794,18
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	12 120 821,46	12 084 137,57
Maa- ja vesialueet	1 656 271,22	1 655 490,12
Rakennukset	7 500 056,51	7 856 066,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 436 688,93	1 540 502,85
Koneet ja kalusto	374 014,21	439 021,79
Muut aineelliset hyödykkeet	5 540,32	5 540,32
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	1 148 250,27	587 515,61
Sijoitukset	229 773,85	618 797,51
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	169 899,79	570 437,70
Muut lainasaamiset	59 874,06	48 359,81
Muut saamiset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	183 160,27	184 713,50
Valtion toimeksiannot	2 461,86	1 889,60
Lahjoitusrah. erityiskatteet	180 698,41	182 823,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 566 540,61	4 353 058,72
Vaihto-omaisuus	46 711,04	49 240,16
Aineet ja tarvikkeet	41 375,37	41 609,75
Keskeneräiset tuotteet	2 302,39	4 482,22
Valmiit tuotteet/Tavarat	3 033,28	3 148,19
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Saamiset	1 862 595,01	1 487 167,70
Pitkäaikaiset saamiset	2 306,41	1 845,29
Muut saamiset	2 306,41	1 845,29
Lyhytaikaiset saamiset	1 860 288,60	1 485 322,41
Myyntisaamiset	1 213 521,98	1 052 588,85
Lainasaamiset	53,89	67,98
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	535 426,56	300 892,55
Siirtosaamiset	111 286,17	131 773,03
Rahoitusarvopaperit	195 316,22	249 819,95
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	82 383,51	93 490,34
Joukkovelkakirjalainasaamiset	112 932,71	156 329,61
Rahat ja pankkisaamiset	2 461 918,34	2 566 830,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 356 645,35	17 402 885,52

KONSERNITASE		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
Vastattavaa	€	€
OMA PÄÄOMA	6 718 285,48	6 930 786,45
Peruspääoma	3 686 732,77	3 686 732,76
Arvonkorotusrahasto	51 379,66	70 729,05
Muut omat rahastot	920 475,36	923 121,43
Edellisten tilik. yli/alijäämä	2 276 621,59	2 821 942,84
Tilikauden yli/alijäämä	-216 923,90	-571 739,63
VÄHEMMISTÖOSUUEDET	253 623,23	253 623,23
KONSERNIRESERVI	0,00	0,00
POISTOERO JA		
VAP.EHT. VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	161 130,96	153 432,78
Muut pakolliset varaukset	161 130,96	153 432,78
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	191 732,60	199 760,01
Valtion toimeksiannot	2 927,33	2 636,22
Lahjoitusrah. pääomat	188 118,42	196 140,83
Muut toimeksiant. pääomat	686,85	982,96
VIERAS PÄÄOMA	10 031 873,08	9 865 283,05
Pitkäaikainen	7 345 165,83	6 783 624,07
Lainat rahoitus- ja vak.laitoks.	5 931 937,69	5 346 885,04
Lainat julkisyhteisöiltä	1 413 228,14	1 436 739,03
Lyhytaikainen	2 686 707,25	3 081 658,98
Lainat rahoitus- ja vak.laitoks.	391 528,84	772 238,98
Lainat julkisyhteisöiltä	34 184,20	10 091,28
Saadut ennakot	4 768,62	4 686,89
Ostovelat	1 043 586,48	1 012 734,90
Muut velat	124 131,84	141 667,88
Siirtovelat	1 086 017,07	1 138 449,05
Laskennalliset verovelat	2 490,20	1 790,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 356 645,35	17 402 885,52

8.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 1

Pysyvien vastaavien arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston päätöksellä on arvonalentumisina poistettu osakepääoma 400.384,00 euroa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon (asunto-osakkeet yms.).

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoeroa jäljellä 365.239,61 euroa.

Pakolliset varaukset

31.12.2015 Kaatopaikan maisemointiin jäljellä varausta 416,25 euroa.

Liitetieto 2-5

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattaessa. Kaavat ovat pysyneet samanlaisina ja vertailukelpoisina edellisiin vuosiin. 1.1.2009 Sosiaalitoimi siirtyi SoTe kuntayhtymän hoidettavaksi. Menot esitetään asiakaspalvelujen ostoina.

Kirjanpidollisesti eriytetty liiketoiminta

Vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen eriyttämisvelvoite tuli voimaan 1.9.2014 alkaen. Kunnan vesihuoltolaitos on muutettu kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen. Toiminnan kustannukset ovat mukana kunnan käyttötalous- ja investointiosassa sekä kunnan tulos- ja rahoituslaskelmassa. Liitetiedoissa esitetään vesihuoltolaitoksen laskennallinen tulos-, tase- ja rahoituslaskelma.

Konsernitilinpäätös

Konsernituloslaskelma, -rahoituslaskelma ja -tase sekä niiden laatiminen esitetään erikseen omalla ryhmänään, vaikka konserni on mukana tilinpäätöslaskelmissä.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT				
Liitetieto 6				
Toimintatuotot ja liiketoiminnan myyntituotot				
	Ulkoinen	Ulkoinen	Sisäinen	Sisäinen
	2017	2016	2017	2016
Hallinto- ja elinkeino-osasto				
Yleishallinto	16 104,05	14 945,54	79 838,02	69 628,67
Elinkeinoitoimi	13 555,28	15 912,15		
Tietohallinto	3 906,89	16,13	51 114,10	68 114,80
Laskutettavat	1 087,92	2 812,76		
	34 654,14	33 686,58	130 952,12	137 743,47
Sosiaali- ja terveystoimi				
Lapsi- ja perhepalvelut		0,00		
Vanhuspalvelut		11 721,65		
Toimeentuloturva	-60,00	60,00		
	-60,00	11 781,65	0,00	0,00
Sivistysosasto				
Sivistystoimi/Valt.os.hankk.	19 022,32	37 484,96	1 664,13	
Varhaiskasvatus	35 398,35	29 895,23		
Peruskoulu	29 612,33	33 273,63	8 755,96	7 389,77
Muu koulutus	49,00	49,00		
Kirjasto	1 136,83	902,14		
Kulttuuri	2 385,87	1 388,96		
Vapaa-aikatoimi	11 779,50	11 890,75	2 581,51	
	99 384,20	114 884,67	13 001,60	7 389,77
Tekninen osasto				
Tekninen toimi	709,32	2 020,44		
Rak.tark. Ja ymp.suojelu	80,00	80,00		
Liikennev. ja yl.alueet	3 566,66	4 385,01		
Palo- ja pelastustoimi	0,00	0,00		
Kiinteistötoimi	683 319,58	800 388,77	470 058,09	350 777,84
Ruokahuolto	254 444,75	251 788,98	81 839,67	86 881,72
Vesi- ja viemärlaitos	219 848,23	233 079,19	18 091,43	17 867,02
Kaukolämpölaitos	142 986,20	142 524,62	154 908,70	149 138,88
Jätehuolto	59,36	50,00		
Metsätilat	60 007,42	46 816,44		
Infra-tukipalvelut	48 436,80	57 835,98		
	1 413 458,32	1 538 969,43	724 897,89	604 665,46
Yhteensä	1 547 436,66	1 699 322,33	868 851,61	749 798,70

V. 2016 kiinteistötoimen tuloissa maa-alueiden myyntivoitot 112.990,05 euroa.

			2017	2016
Liitetieto 7				
Verotulot				
Kunnallisvero			2 517 987,31	2 511 113,83
Kiinteistövero			378 792,03	386 298,93
Yhteisövero			619 325,62	529 516,30
Verotulot yhteensä			3 516 104,96	3 426 929,06
Liitetieto 8				
Valtionosuudet				
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus (ilman tasauksia)			3 966 993,00	4 172 667,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus			1 260 036,00	1 264 864,00
Järjestelmämuutoksen tasaus			308 054,00	412 294,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-282 462,00	-336 454,00
Valtionosuus yhteensä			5 252 621,00	5 513 371,00
Liitetieto 9				
Palvelujen ostojen erittely				
Asiakaspalvelujen ostot			5 792 382,48	6 493 272,43
Muiden palvelujen ostot			584 296,80	577 582,15
Kunnan palvelujen ostot yhteensä			6 376 679,28	7 070 854,58
Liitetieto 10				
Valtuustoryhmille annetut tuet				
Ei ilmoitettavaa				
Liitetieto 12				
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista				
Käyttöomaisuuden poistot on suoritettu hyväksytyin poistosuunnitelman mukaisesti.				
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.				
1.1.2013 alkaen valmistuvien hyödykkeiden osalta noudatetaan yleissuosituksen 15.11.2011 mukaista poistosuunnitelmaa, jonka suosituksena on käyttää poistoaikojen alarajoja, ellei pidemmän poistoajan käyttämiseen ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.				
Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:				
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta		Tasapoisto	
Rakennukset	10-50 vuotta		Tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Johtoverkostot	7-10 %		Menojäännös	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-25 %		Menojäännös	
Koneet ja kalusto				
Muut koneet ja laitteet	3-5 vuotta		Tasapoisto	
Kunta- ja Virve-verkko	15 vuotta		Tasapoisto	
ATK-ohjelmat	2-5 vuotta		Tasapoisto	

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta					
				Taloussuunnitelma	
	TP 2016	TP 2017	2018	2019	2020
Investointien omahankintameno	473 005	232 799	185 500	160 000	150 000
Suunnitelman mukaiset poistot	617 897	609 717	710	630 000	620 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	622 865				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	600 652				
Ero	22 213				
Poikkeama -%	4				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:			-36 %		
Jos eroa verrataan investointeihin:			4 %		
Eli sumupoistot ovat investoinneista:			104 %		

	2017	2016
Liitetieto 12		
Pakollisten varausten muutos		
Kaatopaikan maisemointivastuu 1.1.	416,25	416,25
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Maisemointivastuu 31.12.	416,25	416,25
Liitetieto 13		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
Maa-alueiden myyntivoitot	0,00	112990,05
Maa-alueen myyntitappiot	0,00	0
Liitetieto 14		
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely		
Ei ilmoitettavaa.		
Liitetieto 15		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Ei ilmoitettavaa.		
Liitetieto 16		
Erittely poistoeron muutoksista		
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	20 346,65	20 346,65

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset				
Ei ilmoitettavaa				
Liitetieto 18				
Arvonkorotukset				
Ei ilmoitettavaa				
Liitetieto 19				
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS				
Euroa	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet
Hankintameno 1.1.2017		1 078 205,80	5 821 459,60	1 524 337,42
Lisäykset tilikaudella	5 963,29		64 905,49	91 305,58
Vähennykset tilikaudella				
Erien väliset siirto			73 859,78	20 217,23
Rahoitusos. tilikaudella				
Sumu-poistot tilikaudella			-341 036,07	-211 809,66
Arvonalentumiset				
Pysyvien vastaavien Hyödykkeet 31.12.2017	5 963,29	1 078 205,80	5 619 188,80	1 424 050,57
	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.2017	153 864,40	94 077,01	2 262 297,80	
Lisäykset tilikaudella	43 934,15	231 038,23		
Vähennykset tilikaudella		-204 347,51	-1 761,00	
Erien väliset siirrot		-94 077,01		
Rahoitusos. tilikaudella				
Sumu-poistot tilikaudella	-56 871,71			
Arvonalentumiset			-400 384,00	
Pysyvien vastaavien Hyödykkeet 31.12.2017	140 926,84	26 690,72	1 860 152,80	
Pysyvien vastaavien hyödykkeet yhteensä 31.12.2017				10 155 178,82

Liitetieto 20-22				
OSAKKEET JA OSUUDET				
	Osakkeet/ osuudet	Arvo 1.1.	Muutokset	Arvo 31.12.
Kuntayhtymäosuudet				
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	0,98 %	468 356,67		468 356,67
SoTe kuntayhtymä Saarikka	6,68 %	30 827,12		30 827,12
Pohj. K-S:n oppimiskeskus	1,99 %	73 776,53		73 776,53
Keski-Suomen liitto	0,40 %	6 282,83	-1 761,00	4 521,83
		579 243,15	-1 761,00	577 482,15
Tytäryhteisöosakkeet				
Kivijärven Vuokratatolot Oy	1680	403 651,02		403 651,02
As. Oy Tiaisniemi	345	68 121,16		68 121,16
As. Oy Sompalanpuisto	1020	168 188,09		168 188,09
Kiinteistö Oy Kivijärven virastotalo	2863	389 247,53		389 247,53
Suomenselän Lentokenttä Oy	665	111 844,97		111 844,97
		1 141 052,77	0,00	1 141 052,77
Muut osakkeet ja osuudet				
Kiinteistö Oy Kukkonniemi	87	26 338,23		26 338,23
Metsä-Serla OY / M-Real B	830	1 589,38		1 589,38
Osuusk. Metsäliitto A+B-osuudet		10 068,00		10 068,00
Pohj. K-S:n Verkkopalvelut Oy	11	18 500,67		18 500,67
Pohj. K-S:n Jätehuoltoyhtiö	1610	20 930,00		20 930,00
Metsäsuomen Saha Oy	11900	400 384,00	-400 384,00	0,00
Kuntarahoitus Oyj	1363	4 361,60		4 361,60
Kuntien Tiera Oy	1364	1 364,00		1 364,00
Finnvera Oyj / Keh.yhtiö Witas Oy	500	25 000,00		25 000,00
K-S:n Verkkoholding Oy	12511	33 466,00		33 466,00
		542 001,88	-400 384,00	141 617,88
Osakkeet ja osuudet yhteensä				
		2 262 297,80	-402 145,00	1 860 152,80

	2017	2016
Liitetieto 23-24		
Pitkäaikaiset lainasaamiset (sij.)		
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä 1.1.	690 479,92	690 479,92
Muutokset		
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä 31.12.	690 479,92	690 479,92
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	42 046,98	42 046,98
Lainasaamiset muilta	0,00	0,00
Myyntisaamiset	342 040,67	359 042,02
Muut saamiset:		
Tapat./Tyött.vakuutusmaksusaamiset	3 968,40	4 199,51
Eläkevakuutusmaksusaamiset	1 584,85	68,93
Ennakot		7 772,60
Takuuvuokrasaamiset	347,50	
Arvolisäverosaamiset	9 840,40	24 140,73
Kelan korvaus työterveyshuollosta	5 049,70	7 775,63
Valtionosuussaamiset		2 596,00
Avustussaamiset		24 000,00
Rahastosaamiset	113 000,00	113 000,00
SoTen saamiset	217 331,00	0,00
Muut saamiset	11 575,76	29 365,13
Lyhytaikaiset saamiset 31.12.	746 785,26	614 007,53
Liitetieto 25		
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 1.1.	3 686 732,77	3 686 732,77
Peruspääoma 31.12.	3 686 732,77	3 686 732,77
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	4 542 813,79	4 270 208,01
Siirto edellisen vuoden yli-/alijäämä	-613 895,86	272 605,78
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 928 917,93	4 542 813,79
Tilikauden yli/alijäämä	-87 709,33	-613 895,86
Oma pääoma yhteensä	7 527 941,37	7 615 650,70

	2017	2016
Liitetieto 26		
Erittely poistoeroista		
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	365 239,61	385 586,26
Liitetieto 27		
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (Tainion koulu + Hoikanperän vesih.hanke 4.321.000,00 €, nosto v. 2015)	2 845 540,00	3 153 570,00
Liitetieto 28		
Joukkovelkakirjalainat		
Ei ilmoitettavaa.		
Liitetieto 29		
Pakolliset varaukset		
Kaatopaikan maisemointi	416,25	416,25
Varauksen purku	0,00	0,00
Pakollinen varaus 31.12	416,25	416,25
Liitetieto 30		
Velat saman kosernin yhteisöiltä		
SoTe kuntayhtymä / omaisuuden jako	172 342,44	172 342,44
Muut esitetty konsernin liitetiedoissa		
Liitetiedot 31		
Shekkilimiitti		
Keski-Suomen Oouspankki	16 818,79	16 818,79
Limiitti 31.12.	16 818,79	16 818,79
Liitetieto 32		
Muiden velkojen erittely		
Takuuvuokrat	4 326,31	3 992,40
Muut velat muille	0,00	0,00
Arvonlisäverovelka	4 787,82	2 910,63
Ennakonpidätysvelka	31 790,80	49 622,06
Sosiaaliturvamaksuvelka	1 422,15	3 545,39
Muut velat 31.12.	42 327,08	60 070,48

	2017	2016
Liitetieto 33		
Erittely siirtoveloista		
Korkojaksotus	7 496,50	7 928,72
Lomapalkkajaksotus	229 868,85	236 316,05
Valtionosuusennakot	15 539,70	17 116,02
Vakuutusmaksuvelka	173,45	383,77
	253 078,50	261 744,56
Liitetieto		
Oppilasrahastot		
Opiskelijoiden stipendirahasto (Retkirahastot vanhempien hoidettavina, ei saldotietoja)	2 439,41	703,19
Liitetieto 34-37		
Vakuudet		
Ei ilmoitettavaa		
Liitetieto 38		
Vuokravastuut		
Leasing-vastuut	4 734,68	4 734,68
Vuokravastuut	1 456,30	1 747,56
Liitetieto 39-40		
Annetut pantit ja vastuusitoumukset		
Konserniyhteisön velasta, takaukset	1 149 773,84	1 160 707,06
Muiden velasta, takaukset	1 716 844,25	1 727 701,18
Yhteensä	2 866 618,09	2 888 408,24
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	6 499 464,00	5 786 373,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus		
takauskeskuksen rahastosta 31.12.	4 295,59	4 319,14

		2016	2016
Liitetieto 41			
Arvonlisäverovastuut	Koko vastuu	Jäljellä	Jäljellä
ALV 33 §:n mukainen ALV-vastuu, 10 vuotta			
Kotiseutuarkisto, päättyy 2018	1 524,34	152,51	304,90
Tainion koulun akust., päättyy 2018	212,80	21,28	42,56
Valoharjun kunn., päättyy 2020	420,87	126,31	168,39
Sairaalan sprinkl., päättyy 2020	9 076,69	2 723,00	3 630,67
Sairaalan vesij., päättyy 2020	10 252,95	3 075,85	4 101,15
Tainion koulun puutyöl., päättyy 2021	25 182,60	7 554,78	10 073,04
Palvelukoti, virastotalo, päättyy 2021	2 793,63	838,11	1 117,47
Ulkoil.terassi+hammash., päättyy 2022	690,16	276,04	345,06
Tainion koulun puutyöl., päättyy 2022	16 362,19	6 544,87	8 181,09
Tainionmäen koulu, päättyy 2022	793,50	317,40	396,75
Palvelukoti Wallesmanni, päättyy 2022	137 047,31	54 818,93	68 523,66
Uusi Nousupelto, päättyy 2023	193,90	96,95	116,34
Tainionmäen koulu, päättyy 2023	10 259,38	5 129,68	6 155,62
Tainionmäen koulu, päättyy 2024	5 489,97	3 293,97	3 842,97
Uusi Nousupelto, päättyy 2024	2 850,75	1 710,43	1 995,53
Tainion koulu, päättyy 2025	67 968,23	47 577,77	54 374,59
Uusi Nousupelto, päättyy 2025	4 972,46	3 480,71	3 977,96
Tainion koulun varustelu, päättyy 2026	37 632,20	30 105,76	33 868,98
Kuntotupa, päättyy 2027	2 558,26	2 302,43	2 558,26
Nuppukumpu, päättyy 2027	2 120,20	1 908,18	2 120,20
Kirjasto-liikuntatila, päättyy 2027	6 492,90	5 843,61	6 492,90
Tainion koulu, päättyy 2027	3 673,38	3 306,04	3 673,37
Paloasema, päättyy 2027	436,68	393,01	436,68
Palvelukeskus vss-tila, päättyy 2027	537,44	483,70	537,44
Keskuskeittiön remontti, päättyy 2028	3 220,99	3 220,99	0,00
Kirjasto-liikuntatilan paloilm., päättyy 2028	1 605,66	1 605,66	0,00
Palvelukeskuksen vss-tila, päättyy 2028	143,97	143,97	0,00
Arvonlisäverovastuut yhteensä	354 513,41	187 051,94	217 035,58

Liitetieto 42										
Henkilöstön lukumäärä 31.12.										
Toimintayksikkö	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	3,55	4,75	0	0	0	0	0	0	3,55	4,75
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sivistystoimi	22,72	24,29	1	2	3,83	1,35	0	0	27,55	27,6
Tekninen toimi	12,70	12,65	0	0	1	0	0	0	13,70	12,7
Yhteensä	38,97	41,69	1	2	4,83	1,35	0	0	44,80	45,04

	2017	2016
Liitetieto 43		
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 628 239,29	1 648 342,26
Jaksotetut palkat	-5 399,67	-24 096,28
Henkilösivukulut	477 214,93	557 831,00
Eläkekulut	436 805,37	500 996,43
Muut henkilösivukulut	40 409,56	56 834,57
Henkilöstökorvaukset	-11 390,90	-15 742,71
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 088 663,65	2 166 334,27
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Palkat ja palkkio	600,36	4 825,57
Henkilösivukulut	154,79	734,39
Yhteensä	755,15	5 559,96
Yhteensä henkilöstökulut	2 089 418,80	2 171 894,23
Liitetieto 44		
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
Suomen Keskusta	1 103,50	966,50
SDP	420,00	329,50
Kokoomus	194,50	84,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 718,00	1 380,50
Liitetieto 45		
Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 458,35	3 119,60
Tarkastuslautakunnan avustaminen	3 469,30	1 920,13
Palkkiot yhteensä	7 927,65	5 039,73

KONSERNITULOSLASKELMAN LIITETIEDOT		
Yhdistelyperiaatteet		
Konserniyhteisöjen välisien liiketapahtumien tuotot ja kulut eliminoitu kuntayhtymien osalta pienemmän omistusosuuden mukaan.		
Konserniyhteisöt 31.12.2017	Omistusos. kunnan tase	Voitto/tappio
Kivijärven kunta, emo, 100 %	3 686 732,77	-87 709,33
Kivijärven Vuokratalot Oy, Kivijärvi, tytär, 100 %	403 651,02	-53 694,30
Asunto Oy Tiaisniemi, Kivijärvi, tytär, 100 %	68 121,16	21,51
Asunto Oy Sompalanpuisto, Kivijärvi, tytär, 100 %	168 188,09	-12 079,12
Kiinteistö Oy Kivijärven virastotalo, Kivijärvi, tytär, 89,58 % (vähemmistöosuus 10,42 %)	389 247,53	-84 557,40
Suomenselän Lentokenttä Oy, Kivijärvi, tytär, 58,59 % (vähemmistöosuus 41,41 %)	111 844,97	-3 374,90
SoTe kuntayhtymä/Saarikka, Saarijärvi, kuntayht., 6,68 %	30 827,12	0,00
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Jyväskylä, kuntayht., 0,98 %	468 356,67	77 331,72
Äänekosken amm.koul. ky, Äänekoski, kuntayht., 1,99 %	73 776,53	-2 499,29
Keski-Suomen Liitto, Jyväskylä, kuntayhtymä, 0,40 %	4 521,83	-580,67
Toimintatuotot ja -kulut	2017	2016
Toimintatuotot	10 430 693,18	10 659 362,24
Toimintakulut	18 290 908,73	19 151 075,31
Verotulot	3 516 104,96	3 426 929,06
Valtionosuudet	5 540 751,45	5 820 281,43
Pakollisten varausten muutos		
Keski-Suomen shp, lisäys tilikaudella	7 698,17	12 978,80
Pysyvien vastaavien hyöd. myyntivoitot ja -tappiot		
Muut toimintatuotot		
Keski-Suomen shp	16 603,73	244,17
Poistot	0,00	10,92
Kunta	0,00	112 990,05

Tilinpäätös 2016		
Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet		
<i>Keskinäisen omistuksen eliminointi</i>		
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.		
<i>Vähemmistöosuudet</i>		
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.		
<i>Suunnitelmajoistojen oikaisu</i>		
Kiinteistö- ja asunto-osaakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää		
<i>Voitto/Tappio edellisiltä tilikausilta ja Voitto/Tappio tilikaudelta vastaan.</i>		
<i>Kuntayhtymät</i>		
Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.		
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset ja niiden muutokset on siirretty edellisten tilikausien ja tilikauden yli/alijäämiin v. 2016 konsernitilinpäätöksessä. Em. siirtojen osalta vertailuvuotta ei ole oikaistu.		
	2017	2016
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 1.1.	3 686 733	3 686 733
Muutos		
Peruspääoma 31.12.	3 686 733	3 686 733
Muu oma pääoma		
Arvonkorotusrahassto 1.1.	70 729	51 305
Muutos	-19 349	19 424
Rahastopääoma 31.12.	51 380	70 729
Rakennusrahassto 1.1.		
	735 451	735 451
Muutos		
Rahastopääoma 31.12.	735 451	735 451
Muut omat rahastot 1.1.		
	187 670	187 316
Muutos	-2 646	354
Rahastopääoma 31.12.	185 024	187 670
Ylijäämä 1.1.		
	2 250 203	2 843 984
Edellisten tilikausien yli-/alijäämän muutos	26 419	-22 041
Tilikauden alijäämä	-216 924	-571 740
Ylijäämä 31.12.	2 059 698	2 250 203
Oma pääoma yhteensä	6 718 286	6 930 786

	2017	2016
Varaukset		
Pakolliset varaukset		
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	160 715	153 017
Kunta, kaatopaikan maisemointi	416	416
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on siirretty edellisten tilikausien yli/alijäämään v. 2016		
Annetut pantit ja vastuusitoumukset		
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä maa-alueisiin ja rakennuksiin		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	256 500	256 500
Lainat julkisyhteisöiltä		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 189 344	3 189 344
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	3 445 844	3 445 844
Kunnan pitkäaikaisiin sijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja lainasaamiset		
Kuntayhtymäosuudet	577 482	579 243
Tytäryhteisöosuudet	1 141 053	1 141 053
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	690 480	690 480
Kunnan saamiset ja velat tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä		
Tytäryhteisöt		
Lainasaamiset	42 047	42 047
Lyhytaikaiset saamiset	614 823	77 751
Lyhytaikaiset velat	13	0
Kuntayhtymät		
Lyhytaikaiset saamiset	17 849	3 967
Lyhytaikaiset velat	4 984	2 969
Pitkäaikaiset velat (172.342 €)	11 514	11 514

8.2 VESIHUOLTOLAITOS

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ		
TULOSLASKELMA		
Ulkoinen + sisäinen		
Tilinpäätös 2017		Euroa
Liikevaihto	237 939,66	250 946,21
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-50 236,78	-54 322,57
Palvelujen ostot	-58 461,81	-42 454,02
Henkilöstökulut	-50 179,92	-63 173,41
Palkat ja palkkiot	-38 160,58	-47 270,40
Henkilösivukulut	-12 019,34	-15 903,01
Eläkekulut	-10 936,36	-14 156,38
Muut henkilösivukulut	-1 082,98	-1 746,63
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-84 688,96	-79 503,79
Arvonalentumiset		-75 320,89
Liikeyli/alijäämä	-5 627,81	-63 828,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-24 472,54	-25 058,87
Korkotuotot	1 223,99	1 169,24
Kunnalle maksetut korkokulut	-3 073,22	-3 395,32
Muille maksetut korkokulut	-3 532,19	-3 741,67
Korvaus peruspääomasta	-19 091,12	-19 091,12
Yli/alijäämä ennen satunn. eriä	-30 100,35	-88 887,34
Satunnaiset tuoto ja kulut		
Yli/alijäämä ennen varauksia	-30 100,35	-88 887,34
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		
Vapaaeht. varausten lis.(-) tai väh.(+)		
Tilikauden yli/alijäämä	-30 100,35	-88 887,34

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ		
TASELASKELMA		
Tilinpäätös 31.12.2017		
VASTAAVAA	2016	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 548,00	15 548,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	785 439,92	857 077,27
Koneet ja kalusto	3 205,68	4 525,16
Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	141 212,26	136 988,43
Saamiset kunnalta	18 091,43	17 973,80
Muut saamiset	7 416,46	11 830,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	970 913,75	1 043 942,88
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	763 644,77	763 644,77
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-697 529,20	-608 641,86
Tilikauden yli/alijäämä	-30 100,35	-88 887,34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rah. ja va.laitoksilta	355 106,00	375 404,00
Lainat kunnalta	470 036,51	497 685,72
Lyhytaikainen		
Lainat rah. ja va.laitoksilta lyh. os.	20 298,00	20 298,00
Lainat kunnalta	27 649,21	27 649,21
Ostovelat	6 834,20	19 585,62
Muut velat kunnalle	29 065,67	23 595,45
Muut velat muille	19 141,48	5 550,79
Siirtovelat	6 767,46	8 058,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	970 913,75	1 043 942,88
Peruspääoman korko 2,5 %	19 091,12	

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJAPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ		
RAHOITUSLASKELMA		
Tilinpäätös 2017	2017	2016
		€
Toiminnan rahavirta		
Liikeyli-/alijäämä	-5 627,81	-63 828,47
Poistot	84 688,96	79 503,79
Arvonalentumiset		75 320,89
Rahoitustuotot ja kulut	-24 472,54	-25 058,87
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-11 717,74	-61 341,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin		68 662,52
Pysyv. Vastaav. Hyöd. Luovutustulot	0,00	0,00
Pysyvien vast. Hyöd. myyntivoitot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	42 870,87	73 258,21
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-27 649,21	-55 298,42
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-20 298,00	-20 298,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		27 649,21
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen var. Ja po:n muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	117,63	-17 973,80
Saamisten muutos muilta	-189,93	74 708,10
Korottomien velkojen muutos kunnalta	5 470,22	25 595,45
Korottomien velkojen muutos muilta	-451,79	-30 259,77
Rahoituksen rahavirta	-43 001,08	4 122,77
Rahavarojen muutos	-130,21	77 380,98
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat 1.1.		

VESIHUOLTOLAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ		
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT		
	2016	2016
Peruspääoman korko 2,5 % valtuuston päätöksen mukaisesti		
Peruspääoma	763 644,77	763 644,77
Korko 2,5 %	19 091,12	19 091,12
Muut sisäiset erät		
Muiden palvelujen ostot	5 030,99	5 573,42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	176,28	176,76
Myyntituotot	18 091,43	17 867,02
TASEEN LIITETIEDOT		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden erittely		
Aineettomat hyödykkeet		
Puhdistamon tietokoneohjelma	0,00	0,00
Maapohja		
Puhdistamo, vanha	901,77	901,77
Puhdistamo, uusi	13 996,50	13 996,50
Vedenottamo, Tervaniemi	649,73	649,73
Kiinteät rakenteet		
Vedenottamot	11 065,32	1 051,79
Puhdistamo	155 657,45	181 055,93
Vesijohtoverkosto	292 619,00	320 308,29
Viemäriverkosto	326 098,15	354 661,26
Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	3 205,68	4 525,16
Pysyvien vastaavien hyödykkeet yhteensä	804 193,60	877 150,43

8.3 LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA

Vuosi 2017

Päiväkirja

Pääkirja

Ostoreskontra sis. sähköisen kierrätyksen

Myyntireskontra

Yleislaskutus

Vesilaskutus

Matkalaskut

Henkilöstöhallinto/palkkakirjanpito sis. Web-tallennuksen

Maksuliikenne

Käyttöomaisuuskirjanpito

Konsernikirjanpito

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain säännöksiä.

Kunnan tilinpäätösasiakirjat, tositeaineisto ja muut kirjanpitokirjat säilytetään keskusarkistossa.

Konsernin yhdistelmätositteet ja laadinta-aineisto säilytetään keskusarkistossa.

Aineiston säilytyksessä noudatetaan kirjanpitolakia ja kunnan arkistosääntöä.

8.4 LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

- 001 Muistiot
- 008 Oikaisut tilinavaussaldoihin
- 010 Tiliotetositteet
- 020 Myyntireskontran suoritukset
- 021 Myyntireskontran viitesuoritukset
- 040 Ostoreskontran suoritukset
- 301 Palkat
- 305 Matkalaskut
- 470 Kierrätettävät laskut
- 601 Sekalaiset laskut, yleishallinto
- 602 Päivähoitomaksut
- 603 Perhepäivähoitomaksut
- 604 Ateriapalvelumaksut
- 609 Toistuvaislaskutus, yleishallinto
- 610 Teknisen lautakunnan saatavat
- 611 Vuokrat
- 643 Vesilaskut

9 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kivijärvellä		päivänä		kuuta 2018		
Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.						
Kivijärvi ____ / ____ 2018						
BDO Audiator Oy Tilintarkastusyhteisö						
Tuomas Mettomäki tilintarkastaja, HT, JHT						